

Sklepi organov samoupravljanja

DS podjetja

SKLEPI

X. zasedanja delavskega sveta podjetja,
ki je bilo dne 4. 5. 1967

1. V verifikacijsko komisijo se izvolijo tovariši Martin Zajšek, Jenda Stoviček in Vincenc Gartner.

2. Sprejme se poročilo volilne komisije o izidu volitev v delavski svet GIP »Gradis« z dne 20. aprila 1967.

3. Potrdi se mandat članov delavskega sveta podjetja, izvoljenih na volitvah dne 20. aprila 1967.

4. Poročilo predsednika sedanjega upravnega odbora se vzame na znanje in sprejme sklep o razrešitvi dosedanjega upravnega odbora.

5. Na podlagi rezultata tajnega glasovanja je izvoljen naslednji upravni odbor:

člani:

Vinko Brglez
ing. Ferdo Cvikel
Bernard Gabrijelčič
Stanko Kostanjevec
Janko Košir
Ivan Lovec
Božo Lukač
ing. Borut Maister
Vlado Osolnik
ing. Boris Pečenko
Marjan Primožič
Ignac Šuštaršič
Stane Uhan
ing. Jože Uršič
Alojz Zorec

namestniki:

Vinko Novine
Franc Skrabl
Jože Ferfolja
Karel Ficko
Peter Curk
Ludvik Rizmal
Stane Simeonov
ing. Franc Gačnik

ing. Jurij Klobučar

Franc Repovž

Alojz Gregorčič

Leopold Ilovar

Vinko Gartner

Mitja Smole

Janez Korpar

6. Zaradi prenehanja mandata v delavskem svetu podjetja se zamenjajo naslednji člani stalnih komisij delavskega sveta podjetja:

V komisiji za odobranje posojil za individualno stanovanjsko gradnjo se namesto tov. Mira Koširja imenuje za predsednika komisije tov. Jenda Stoviček.

V komisiji za ugotavljanje in izrekanje ukrepov zaradi kršitve delovne dolžnosti se namesto tov. ing. Janeza Pogačnika imenuje za predsednika tov. ing. Pavel Vodopivec.

V upravnem odboru počitniških domov se namesto tov. ing. Ignaca Brenčiča imenuje za predsednika tov. Anton Demšar.

V komisiji za prevzem lastnih gradbenih investicij se namesto tov. Janka Šafariča imenuje za predsednika komisije tov. Božo Lukač.

V arbitražo se namesto tov. Franca Zupančiča imenuje tov. Ivan Keršič.

7. Sprejme se pravilnik o uporabi sklada sredstev skupne porabe, kakor je bil predložen.

Sirokovne službe naj pripravijo pregled sredstev sklada skupne porabe skupno z analizo vlaganja sredstev v sklad skupne porabe s programom omenjenega vlaganja.

8. Sprejme se sklep o priznanju in višini prispevkov članom kolektiva k stroškom ob koriščenju rednega letnega dopusta. (Sklep v prilogi).

9. Sprejme se pravilnik o poslovanju počitniških domov GIP »Gradis«, kakor je bil predložen.

10. Predlog komisije za odobranje posojil za individualno stanovanjsko gradnjo o odobritvi posojil prosilec, ki so vložil prošnje do 1. maja t. l., se začasno ne odobri. Organi upravljanja v enotah naj dodatne predloge za posojila z vsjo potrebno dokumentacijo pošljejo komisiji delavskega

sveta najkasneje do 15. maja 1967., ki naj sestavi skupni predlog po podrobnem pregledu dokumentacije. Gospodarsko-finančna služba podjetja naj ugotovi možnost ročanja sredstev, namenjenih za posojila za individualno stanovanjsko gradnjo, zaradi doseganja večjih zneskov iz sredstev bančnih posojil. Delavski svet bo sedanji in dodatni predlog komisije obravnaval na prvi naslednji seji.

11. Potrdi se načrt delovne organizacije GIP »Gradis« o varstvu pred naravnimi in hudimi nesrečami.

12. Sprejme se odločba o imenovanju štaba GIP »Gradis« za varstvo pred naravnimi in drugimi hudimi nesrečami, ki deluje na področju Ljubljane.

13. Delavski svet podjetja sprejme sklep o prodaji osnovnih sredstev, in sicer naslednjih objektov, ki so pripisani pri vlož. števil. 473 k.o. Kapucinsko predmestje in se vodijo pod imenom »žaga Šiška«, podjetju »Gramex«, Ljubljana za skupno vrednost 168.049 N din:

a) lesena lopa na parc. števil. 218

b) pisarniški prostori v objektu, stoječem na parc. števil. 177/3

c) skladišče cementa, stoječe na parc. števil. 114/8

d) železokrivska lopa, stoječa na parc. števil. 114/8

e) 5-tonska cestna tehtnica, stoječa na parc. števil. 112

f) ograja, ki ograjuje celotni zemljiščni kompleks ob Parmovi ulici.

14. Za upravnika počitniškega doma Ankaran se imenuje tov. Alojz Točaj, za upravnika počitniškega doma Pohorje pa tov. Rudi Višnikar.

15. Obravnava pritožbe tov. Jakoba Gajšta iz Maribora v zvezi s priznanjem delovne dobe v času njegovega šolanja na TSS se začasno odloži. Center za izobraževanje naj podrobno obrazloži vzrok nepriznavanja delovne dobe imenovane v času šolanja.

Overovatelj:

Mitja Smole

ing. Saša Skulj

Predsednik DS podjetja:

Franc Vovk

UO podjetja

SKLEPI

I. seje upravnega odbora podjetja, ki je bila dne 4. 5. 1967 v Ljubljani

1. Za predsednika upravnega odbora podjetja se izvoli tov. ing. Borut Maister.

2. Za namestnika predsednika upravnega odbora podjetja se izvoli tov. ing. Boris Pečenko.

Predsednik UO podjetja:

ing. Borut Maister

DS Ljubljana

SKLEPI

I. redne seje delavskega sveta gradbenega vodstva Ljubljana z dne 5. V. 1967

1. Za zapisnikarja se imenuje Inhof Štefka, za overovatelja zapisnika pa Lisjak Marija in Pavel Oblak.

2. Sprejme se na znanje poročilo predsednika volilne komisije o izidu volitev v delavske svete.

3. Potrđijo se mandati novoizvoljenih članov v delavski svet gradbenega vodstva.

4. Za predsednika delavskega sveta gradbenega vodstva se ponovno izvoli Maks Urbanija, za namestnika pa Martin Koler.

5. Sprejme se razrešitev doseďanja upravnega odbora gr. vodstva in izvoli novi upravni odbor v naslednji sestavi:

člani:

Janez Kuštrin

Marija Lisjak

Janez Dimnik

Franc Kuhar

Ernest Škaper

Jože Narandž

Stefan Sabol

Edo Stare

namestniki:

Jože Cankar

Jože Horvat

Majda Oblak

Franc Baliž

Ing. Vili Stukelj

Ante Šude

Alojz Turel

Jože Ovičaj

6. V komisijo za izrekanje ukrepov zaradi kršitve delovne dolžnosti se imenujejo:

za predsednika Alojz Gregorič — namestnik Edo Stare

za člana Franc Jarkovič — namestnik ing. Jože Ločnikar

za člana Rudi Koršič — namestnik Franc Jerak.

7. Komisija za sklepanje o sprejemu na delo in prenehanju dela se imenuje:

za predsednika Marija Lisjak — namestnica Jelka Gregorič

za člana Ivan Mundjar — namestnik Vili Skaper

za člana Franc Silak — namestnik Martin Koler.

8. V komisijo za varstvo pri delu se imenujejo:

za predsednika: ing. Janez Duhovnik

za člane: Ante Šude, Alojz Semenič, Ivan Podgoršek.

9. Sklepi zadnje seje so bili izvršeni.

10. Glede na dobljene informacije se prošnja Save Brankoviča za odobritev posojila za dograditev stanovanjske hiše odkloni.

11. Sprejme se na znanje poročilo o izpolnjevanju letnega plana, o četrtletnem obračunu proizvodnje ter o angažiranosti gradbenega vodstva.

12. Delovnemu kolektivu gradbišča v Opatici se izreka javna pohvala za izreden uspeh, ki ga je dosegel pri gradnji »Hotela de Paris« s tem, da je objekt zgradil do strehe pred rokom.

Ravno tako se izreka javna pohvala delovnemu kolektivu gradbišča bolnice »Dr. Petra Držaja« v Šiški, ki je v roku predal investitorju dve etaži novega bolniškega trakta in to s pohvalno kvaliteto.

13. Prošnji Andreja Pajtaka in Hilde Podbregar za dodelitev dotacije za nakup stanovanja je odstopiti v reševanje centralni komisiji s pripomočkom za dodelitev dotacije pod pogojem, da se vključijo v varčevalno akcijo pri kreditni banki.

14. Prošnja Bogoslava Šišiča za dodelitev šee ene sobe v Tomačevskem naselju je odstopiti v rešitev upravi samskih domov in del naselij.

Ljubljana, dne 10. maja 1967.

Predsednik DS
gradb. vod. Ljubljana

Maks Urbanija

DS KO Ljubljana

SKLEPI

XVII. redne seje delavskega sveta kovinskih obratov Ljubljana, ki je bila dne 8. 5. 1967

1. V verifikacijsko — volilno komisijo za izvolitev upravnega odbora se imenujejo: Ludvik Mahnič, Ferdo Jauk in Ivan Zabjek.

2. Poročilo predsednika volilne komisije za volitve v delavski svet podjetja in delavski svet enote se vzame na znanje.

3. Poročilo predsednika upravnega odbora se vzame na znanje. Upravni odbor ne vrši dolžnosti.

4. V upravni odbor kovinskih obratov Ljubljana so bili izvoljeni:

Janez Belc, Jakob Berdnik, Rudi Cotič, Edo Drole, Slavko Jerman in Franc Plesec.

5. Delavski svet je imenoval naslednje komisije:

Komisija za ocenjevanje delovne sposobnosti med poizkusnim delom:

Branko Tršelič, predsednik

Franc Sinkar, član

Florjan Zadravec, član

Komisija za sklepanje o sprejemu in prenehanju dela:

Janez Mlinar, predsednik

Anton Balon, član

Stefan Balgač, član

Komisija za ugotavljanje in izrekanje ukrepov zaradi kršitve delovnih dolžnosti:

Edo Drole, predsednik

Franc Zakrajšek, član

Franc Kumer, član

Komisija za varstvo pri delu:

Frañc Plesec, predsednik

Janko Košir, član

Ferdo Jauk, član

Komisija za stanovanjska vprašanja:

Alojz Butina, predsednik

Peter Curk, član

Alfred Brank, član

6. Članj delavskega sveta enote vzamejo na znanje poročilo člana delavskega sveta podjetja.

7. Delavski svet potrdi osnutek pravilnika o nagrajevanju org. proizvodnje.

8. Potrebno je smotrnejše uporabljati sredstva, ki so predvidena za režijo. Zaradi tega naj se upostavi boljši kontakt med porabniki in komercialno službo. Povečati je potrebno tudi disciplino pri naročanju režijskih uslug.

9. Vzame se na znanje poročilo predsednika komisije za analitično oceno delovnih mest.

Ljubljana, dne 11. maja 1967.

Predsednik:

Alfred Brank

UO OGP

SKLEPI

I. seje novoizvoljenega upravnega odbora »Gradis« OGP z dne 6. 5. 1967

1. Za predsednika upravnega odbora »Gradis« obrata gradbenih polizdelkov se izvolitov, Alojz Praček.

2. Za namestnika predsednika upravnega odbora obrata se izvoli tov. Marjana Hočevar.

Predsednik UO obrata:
Alojz Praček

DS OGP

SKLEPI

IX. zasedanja delavskega sveta »Gradisc« obrata gradbenih polizdelkov, ki je bilo dne 3. 5. 1967

1. Za zapisnikarja se imenuje Amalija Praček, za overitelja pa Jernej Fortuna in Ivan Prah.

2. Sprejme se poročilo volilne komisije o izidu volitev v delavski svet obrata in podjetja z dne 20. aprila 1967.

3. Potrdi se mandat članov delavskega sveta obrata, izvoljenih na volitvah dne 20. aprila 1967.

4. Za namestnika predsednika delavskega sveta obrata je bil imenovan Anton Gruden.

5. Delavski svet da razrešnico dosedanjemu upravnemu odboru.

5. Na podlagi glasovanja je izvoljen naslednji upravni odbor:

člani:

1. Alojz Kotar
2. Niko Longo
3. Marjan Hočevar
4. Anton Pogačnik
5. Alojz Praček
6. Ivan Prah

namestniki:

- Milan Krakar
Jernej Fortuna
Vlado Osolnik
Štefan Kolarič
Franc Kovač
Mile Vajeglič

7. Zaradi prenehanja mandata in odhoda iz obrata se zamenjajo naslednji člani stalnih komisij delavskega sveta obrata:

V komisiji za ugotavljanja in izrekanja ukrepov zaradi kršitve delovne dolžnosti se namesto tov. Alojza Remca imenuje tov. Jože Rutar, za namestnika pa Jože Kerman.

V komisiji za prošnje in pritožbe se namesto (kot namestnik) Franca Zužka imenuje Ivan Prah.

V komisiji za odobravanje posojil za individualno gradnjo stanovanjskih hiš se na-

mesto tov. Alojza Remca imenuje za predsednika komisije Niko Longo.

V komisijo za akorde se namesto Jožeta Rutarja imenuje Ivan Prah.

8. Delavski svet je zaključke stanovanjske komisije potrdil ter sprejel sklep, da se krediti odobrijo naslednjim prosilcem:

	S din
1. Martinu Pižentu	1.500.000
2. Alojzu Kotarju	2.500.000
3. Antonu Pavleku	2.500.000
4. Ing. Branku Pirihu	150.000
5. Stanetu Znidaršiču	500.000
6. Štefki Pavlekovi	500.000
7. Bernardi Smrajčevi	500.000
8. Niku Longu	500.000

za nakup stanovanja pa:

1. Ing. Juriju Klobučarju	2.000.000
2. Francu Kutnjaku	2.500.000
3. Noemiju Mankoču	2.500.000
4. Antonu Grudnu	2.000.000
5. Momirju Jefteniču	2.500.000

Sklep se posreduje centralnemu delavskemu svetu.

9. Disciplinski postopek proti tovarišu Vukajloviču se bo obravnaval ob prisotnosti prizadetega na naslednjem sestanku.

10. Pogoji za dajanje jamstva za dvig potrošniškega kredita pri trgovini so:

- a) Če je pri nas zaposlen najmanj 1 leto.
 - b) Da ima tri poroke. Od tega morata biti 2 zaposlena pri našem obratu najmanj 3 leta, eden je lahko 2 leti, vendar ne manj.
 - c) Višina posojila je do 100.000 S din.
 - č) Rok odplačila je štiri mesece, če ne plača, potem pade odplačilo na poroke.
 - d) Posojilo se daje samo za tiste organizacije, kjer prodajalec ne zahteva porokov.
- Sklep je začasen in velja, dokler CDS ne sklene drugače.

11. Ker je sindikalna podružnica predložila previsok letni predračun, ga je DS obrata začasno zavrnil s tem, da se predračun ponovno prouči in definira le najnujnejše potrebe.

Kot akontacija se zaenkrat odobri 90.000 S din.

12. DS se sestane vsakega 12. v mesecu. Če pride ta datum na nedeljo, se ga preloži na naslednji delovni dan.

Overitelja:

Jernej Fortuna
Ivan Prah

Predsednik DS OGP:
Jenda Stoviček

DS Maribor

SKLEPI

sprejeti na VIII. rednem zasedanju DS GV »Gradis« Maribor, ki je bilo dne 3. 5. 1967 ob 15. uri v samskem domu Gradisa, Izto-kova 22, Maribor

Ker je bilo to prvo zasedanje DS po volitvah v samoupravne organe, je imelo zasedanje v glavnem delovni značaj, ki je zajelo področje verificiranja mandatov novih članov DS, poročila o izidu volitev v DSP in DS GV, volitve v UO GV in imenovanja komisij, vam posredujemo le podatke o izidu volitev v UO GV in sestav posameznih komisij DS:

1. V UO so bili izvoljeni:

Clani:

1. Franc Štuhec, gradb. del.
2. Ivan Trafela, KV tesar
3. Ivan Luknjar, KV zidar
4. Tobija Kohek, gradb. delovodja
5. Ida Božič, likvidator
6. Ing. Franc Vrečko, gradb. ing.
7. Zvonko Novak, KV tesar
8. Štefan Gjerek, VK zidar

Namestniki:

1. Oton Roškar, gradb. tehnik
2. Štefan Buček, VK tesar
3. Janez Korpar, KV tesar
4. Anton Slanič, gradb. delovodja
5. Tinka Medved, fin. knjig.
6. Ančka Kavčič, gradb. tehnik
7. Jože Treplak, VK tesar
8. Drago Knez, PK zidar

2. V komisije DS so bili izvoljeni, oziroma imenovani, kot sledi:

a) Komisija za sklepanje in prenehanje del. razmerja:

1. Viktor Pernet, gradb. teh. — predsednik
2. Ivan Gajšt, kadrovik — član
3. Tobija Kohek, gradb. del. — član

b) Komisija za varstvo pri delu:

1. Pavel Britvič, gradb. teh. — predsednik
2. Stanko Vesenjāk, str. teh. — član
3. Andrej Mohorič, gradb. teh. — član

c) Komisija za notranjo delitev OD:

1. Oton Roškar, gradb. teh. — predsednik
2. Martin Zajšek, normirec — član
3. Ing. Franc Gačnik, gradb. ing. — član

č) Komisija za izrekanje ukrepov zaradi kršitve del. dolžnosti:

1. Jože Grebenc, gradb. teh. — predsednik
2. Jelica Ozvaldič, ref. d. r. — član
3. Drago Knez, PK zidar — član

d) Komisija za stanovanjska vprašanja:

1. Anton Gruden, sekretar — predsednik
2. Pavel Britvič, gradb. tehnik — član
3. Martin Zajšek, normirec — član
4. Oton Roškar, gradb. tehnik — član

e) Komisija za reševanje prošenj in pri-tožb:

1. Ing. Franc Vrečko, gr. ing. — predsednik
2. Lado Janžekovič, šef. komerc. — član
3. Ivan Otič, VK tesar — član

Maribor, dne 10. 5. 1967.

Predsednik DS:

Miro Žorž l. r.

SKLEPI

VII. rednega zasedanja DS »Gradis«
GV Maribor z dne 17. 4. 1967

1. Ugotovi se, da so bili vsi sklepi, sprejeti na prejšnji seji, izvršeni.

2. Poročilo o delu UO GV se po širši obravnavi o posameznih točkah dnevnega reda vzame na znanje ter se istočasno sprejmejo naslednja priporočila in potrdijo tile sklepi:

a) priporočilo in sklep, ki je bil sprejet na podlagi analize rezultatov poslovanja pri skrajšanem delovnem času;

b) priporočilo in sklep, ki so bili sprejeti v zvezi z obravnavanjem analize OD za leto 1966;

c) priporočilo, ki je bilo sprejeto pri obravnavi četrletnega finančnega poročila za leto 1967;

č) sklep, ki je bil sprejet v zvezi z razdelitvijo dela sklada skupne porabe, s katerim razpolaga PE;

d) sklep o organizaciji obiska graškega sejma;

e) sklep o prispevku za dograditev spomenika prvemu sekretarju CK Jugoslavije tov. Đuri Đakoviču v Duhu na Ostrem vrhu, in sicer v višini 500,00 N din;

f) sklep o nabavi novega osebnega avtomobila;

g) sklep o odobritvi nadurnega dela v gramoznici, betonarni in železokrivnici.

Razen navedenega se vzamejo na znanje še ostali sklepi in priporočila, ki jih je sprejel UO na svoji IX. redni seji, ki je bila dne 17. aprila 1967.

3. Poročilo šefa GV o problematiki GV se vzame na znanje. Iz poročila je razvidno, da je angažiranost naše PE zaenkrat dokaj ugodna.

Ker bodo po predvidevanjih končali v drugi polovici maja z delom na več objek-

ma se trudimo že sedaj, da bi dobili nova dela.

Razumljivo je, da si bomo lahko nova dela pridobili pod težkimi pogoji, to je z nizkimi cenami in kratkimi roki, kar bo seveda terjalo močno angažiranost vseh delavcev našega GV.

4. Skupščina občine Maribor nas obvešča o potrebi po sodelovanju delovnih organizacij pri financiranju negospodarskih investicij ter predlaga, da tudi naša delovna organizacija prispeva določen znesek.

Ker GV Maribor ne razpolaga s takimi finančnimi sredstvi, se dopis odstopa v rešitev DSP v Ljubljani.

V Mariboru, dne 22. aprila 1967.

Predsednik DS:

Miro Žorž l. r.

DS KO Maribor

SKLEPI

I. redne seje DS PE »Gradiš« KO Maribor, dne 27. 4. 1967

1. Sprejme in potrdi se poročilo volilne komisije

2. Za predsednika DS PE je izvoljen tov. Franc Kline, za namestnika tov. Franc Merc.

3. V UO PE so izvoljeni:

Tov. Tone Stražar, Rajko Purnat, Janez Raušel in Janko Masten.

4. DS PE imenuje naslednje komisije:

Komisija za notranjo delitev:

Tov. Ludvik Rizmal, Florjan Vinkovič in Albin Pernat.

Komisija za stanov. vprašanja:

Tov. Stanko Mlakar, Imre Červek, Franc Tominc

Komisija za varstvo pri delu:

tov. Erik Krajnc, Ivan Sever, Konrad Pohorič.

Komisija o vstopu in prenehanju dela:

tov. Franc Nipič, Janez Raušel, Ferdo Raner.

Disciplinska komisija:

tov. Nada Malek, Maks Weisenstein in Zlatko Kečkeš.

5. Odobri se nakup enega dvoipol sobnega stanovanja v stanov. bloku ob Korčetovi ulici v Mariboru

Predsednik DS PE:

Franc Koine l. r.

DS Ravne

SKLEPI

IX. redne seje DS PE z dne 5. 5. 1967

1. DS PE vzame na znanje poročilo predsednika volilne komisije o izidu volitev:

Volilšče 1; volivcev po imeniku 333; glasovalo 299; veljavnih glasovnic 289; neveljavnih glasovnic 10; glasovalo ni 24; neopravičenih 10.

V DS delovne organizacije je bil izvoljen 1 član, v DS delovne enote 9 članov in to za dobo 2 let.

V svet delovne organizacije DS PE izvoljen Stanko Kostanjevec 268 glasov.

V delavski svet delovne enote DS PE izvoljeni:

	glasov
1. Jože Toplak	260
2. Stanko Kostanjevec	258
3. Rudolf Benko	252
4. Karel Bedek	238
5. Franc Rajh	232
6. Ivan Duranec	227
7. Anton Osvald	225
8. Ivanka Plešnik	225
9. Alojz Zavec	222

2. DS-PE vzame na znanje poročilo dose- danjega UO PE.

3. DS PE potrdi razrešnice dosedanjega UO PE.

4. DS PE izvoli nov UO PE v sestavi:

Člani:

1. Stanko Kostanjevec
2. Karel Ficko
3. Rudolf Benko
4. Ing. Peter Gorjanc
5. Karel Bedek

Namestniki:

1. Franc Rajh
2. Ivan Duranec
3. Pavel Ring
4. Anton Sampl
5. Jože Toplak

5. DS PE izvoli naslednje komisije:

Komisija za ugotavljanje in kaznovanje zaradi kršitve delovne dolžnosti v sestavi:

1. Ivan Grabner
2. Ludvik Lihteneger
3. Anton Sampl

6. Komisija za sklepanje o sprejemu in prenehanju dela v sestavi:

1. Karel Lang
2. Milan Majžir
3. Ivan Grabner

7. Komisija za varstvo pri delu v sestavi:
 1. Bora Stamenkovič
 2. Milan Grobelnik
 3. Viktor Felker
 8. Komisija za odprodajo in odpis sredstev

PE v sestavi:

1. Ivan Ciringer
 2. Milan Novak
 3. Mirko Kokošinek
 4. Andrej Duretič
 5. Milan Majžir
 9. Komisija za ocenitev delavčeve sposobnosti v sestavi:

1. Ivan Mlakar
 2. Mirko Perjet
 3. Ludvik Lihtenegar
 10. Stanovanjska komisija v sestavi:

1. Bora Stamenkovič
 2. Ivan Ciringer
 3. Stanko Kostanjevec
 11. Komisija za delitev osebnih dohodkov v sestavi:

1. Marjan Berčič
 2. Ludvik Rudolf
 3. Feliks Kvar
 12. Predsednik DS PE naj takoj skliče 1. sejo UO PE, da se izvoli predsednik.

Predsednik DS PE:

Milan Majžir

DS Škofja Loka

SKLEPI

I. redne seje DSO, z dne 3. 5. 1967,
 ob 14. uri v jedilnici obrata

1. Po preteku mandatne dobe se predsednik in sedem članov razreši. Za novega predsednika je izvoljen Anton Demšar.

Za člane UO so bili izvoljeni:

Anton Demšar
 Leo Dobnik
 Jože Tavčar
 Pavel Stanovnik
 Milan Kokalj
 Vinko Florjančič
 Za namestnike pa:
 Franc Tehovnik
 Marjan Fras
 Franc Mur
 Franc Debeljak
 Julij Zupanc
 Matevž Eržen
 Disciplinska komisija:
 Peter Triler
 Jože Čremožnik
 Franc Debeljak

Stanko Kalan
 Bogomil Mačovrh
 Komisija za sprejem in prenehanje dela:

Stane Kalan
 Milka Potočnik
 Jože Čremožnik
 Ivan Jagodič
 Maks Bogataj
 Komisija za OD:
 Maks Bogataj
 Milan Kokalj
 Anton Demšar
 Luka Novak
 Jože Čremožnik
 Komisija za HTV:
 Ing. Franc Cegnar
 Jože Čremožnik
 Cene Oman
 Anton Peternelj
 Matevž Eržen
 Svet OA:
 Stane Kalan
 Ing. Franc Cegnar
 Komisije za ocenitev poskusnega dela v tesar. delavnici:

Ivan Jagodič
 Pavel Stanovnik
 Vinko Klemenčič
 v mizarski delavnici:
 Rudi Triler
 Peter Triler
 Jože Čremožnik
 na žagi:
 Maks Bogataj
 Matevž Eržen
 Pavel Jenko
 uprava in ostale delavnice:
 Leopold Hovar
 Ing. Franc Cegnar
 Milka Potočnik
 Stalni zapisnikar: Stane Kalan
 Overovatelj:
 Ing. Franc Cegnar
 Milka Potočnik

Zapisnikar:

Stane Kalan
 Predsednik DSO:
 Anton Demšar
 Overovatelj:
 Ing. Franc Cegnar
 Milka Potočnik

UO Škofja Loka

SKLEPI

II. seje upravnega odbora Škofja Loka
 z dne 18. 5. 1957

1. Prenovljen predlog komisije za odobranje posojil za individualno stanovanjsko

gradnjo se pošlje centralni komisiji z vso dokumentacijo in obrazložitvijo v nadaljnjo razpravo.

2. Prošnji za posojilo tov. Kalenu se ne ugodi zaradi oddaljenosti njegovega stalnega bivališča do mesta zaposlitve in zaradi omejitve sredstev.

3. V čimkrajšem roku naj se sestane komisija za sestavo pravilnika o nagrajevanju organizatorjev proizvodnje in pripravi predlog pravilnika za stimulatívno nagrajevanje v obratu.

4. Ločitveni dodatek naj se upravičencem prične izplačevati od 16. 4. 1967 dalje.

5. Primere glede zvišanja terenskega dodatka zunanjim delavcem, zaposlenim pri montaži mizarskih del, naj rešuje šef obrata, UO pa jih potem na naslednji seji potrdi.

6. Vlogi podjetja »Varnost« Ljubljana — izpostava Škofja Loka se ne ugodi, ker so tudi pri nas že 3 leta cene materiala nespremenjene.

Na prošnjo naj odgovoriti ov. Ilovar.

7. Prošnji za dodelitev stanovanja tovarišici Mojci Poljanec se odstopi komisiji za dodelitev stanovanj.

Zapisnikar:

Mojca Poljanec

Overovateljca:

Anton Demšar

Leo Dobnik

Predsednik UO obrata:

Vinko Florjančič

DS Koper

SKLEPI

IX. redne seje DS »Gradis« PE Koper dne 17. 4. 1967

1. Tov. Djuro Rakas, delavec NK na skladiščih v Luki Koper, prejme zadnji javni opomin pred izključitvijo zaradi kršitve delovne dolžnosti.

2. Tov. Mahmut Begič, delavec NK, zaposlen na skladiščih v Luki Koper, je z dnem 14. 4. 1967 izključen iz delovne skupnosti »Gradis« Koper, zaradi protipravnega prisvajanja sadja v skladiščih Luke Koper.

3. Rižanskemu vodovodu je javiti, da enota nima finančnih sredstev za sofinanciranje novega vodovoda Gradole.

Koper, dne 17. aprila 1967.

Predsednik DS:

Ivan Zore

UO Škofja Loka

SKLEPI

I. redne seje upravnega odbora LIO Škofja Loka, ki je bila dne 5. 5. 1967 ob 10. uri v sobi šefa obrata

1. Za predsednika UO je bil izvoljen Vinko Florjančič, za njegovega namestnika pa Jože Tavčar.

Overovatelja zapisnika sta: Anton Demšar in Leo Dobnik.

2. Organi upravljanja naj čimprej razpravljajo o AODM in svoje predloge in pripombe dostavijo do 13. maja predsedniku komisije za AODM.

3. Do prihodnje seje naj tov. Kalan pripravi spisek vseh upravičencev do ločitvenega dodatka.

Zapisnikar:

Mojca Poljanec

Overovateljca:

Leo Dobnik

Anton Demšar

Predsednik UO:

Vinko Florjančič

UO Ravne

SKLEPI

I. seje UO PE z dne 11. 5. 1967

1. Za predsednika UO PE izvoljen Stanko Kostanjevec.

2. Za namestnika predsednika UO PE izvoljen Karel Ficko.

Predsednik UO PE:

Stanko Kostanjevec

UO Jesenice

SKLEPI

I. seje upravnega odbora PE »Gradis« Gradbeno vodstvo Jesenice, ki se je vršila dne 11. 5. 1967

1. Za predsednika upravnega odbora PE »Gradis« GV Jesenice se izvoli tov. Viljem Zrim.

2. Za namestnika predsednika upravnega odbora PE »Gradis« GV Jesenice se izvoli tov. Ljuba Tarman.

Predsednik UO PE

»Gradis« Jesenice:

Viljem Zrim

GRADISOV VESTNIK

GLASILO KOLEKTIVA PODJETJA »GRADIS«

Kaj vsebuje letošnji plan?

Vrednost proizvodnje naj bi bila za 7,4 % večja kot lani. Za to bo potrebno za 7,6 % več ur, režija pa bo za 8 % večja. Izvoz bo manjši

Prve dni junija t. l. bo delavski svet podjetja sprejemal letošnji gospodarski načrt našega podjetja, ki ga je ob sodelovanju vseh poslovnih enot pripravila komisija delavskega sveta za perspektivni program in razvoj ter letni gospodarski načrt podjetja.

Menimo, da bo bralce našega glasila zanimalo, kakšne so sploh značilnosti letošnjega plana.

Komisija delavskega sveta je pri dajanju navodil za pripravo planov poslovnih enot pri sestavljanju plana za podjetje kot celoto težila za naslednjim:

1. Vrednost proizvodnje naj temelji na čim bolj realnih osnovah. Upoštevane naj bodo na eni strani

razpoložljive kapacitete v podjetju, na drugi strani pa trenutna angažiranost poslovnih enot z deli in ustrezna perspektiva do konca leta.

V ospredju koristi delavcev

Pred obnim zborom sindikalnega odbora podjetja

Občni zbor sindikalnega odbora podjetja je pred vrati. Zopet bomo položili obračun svojega dela za preteklo obdobje, predvsem pa se pogovarjali o prihodnjih nalogah.

Res je, da je sindikalni odbor v preteklem obdobju sodeloval pri reševanju vseh važnejših vprašanj, toda v razmerah reforme še vedno ni našel svojega pravega mesta. Verjetno bomo morali v prihodnje več sodelovati na področju planiranja, delitve dohodka ter preiti od načel k načrtnemu in strokovnemu izvajanju nalog. Še posebej pa se bomo morali bolj zavzeti za zaščito v vseh primerih kršenja pravic iz delovnih razmerij delavcev. Razpravljati bo potrebno tudi o integracijskih vprašanjih in enotnejšem poslovanju podjetja ter o stimulaciji strokovnjakov. Tudi analitična ocena delovnih mest bo še vedno važna točka prihodnjih razprav. Vso pozornost pa bo treba posvetiti usklajevanju notranjih odnosov ob istočasnem utrjevanju delavskega samoupravljanja.

Kot bodo morali samoupravni organi tudi v prihodnje pri vseh zadevah zastopati in zagovarjati prvenstveno koristi podjetja, njegove prosperitete in razvoja, bo moral sindikalni odbor ob istih zadevah zastopati prvenstveno stališča posrednih in neposrednih koristil delavcev — članov sindikata.

Seveda pa je sindikalno delo v veliki meri odvisno od hotenja iz zavesti članov, zaupanja svojih sodelavcev ter odgovornosti, ki jo čuti sindikat do svojega članstva.

Na skupnem sestanku bomo poleg o že omenjenem razpravljali tudi o izobraževanju, stanovanjskih problemih, nesrečah pri delu, skratka, o vseh problemih, ki se postavljajo pred nas.

Zato že danes apeliramo na vse delegate, ki se bodo udeležili občinskega zbora, da se na razpravo že vnaprej temeljito pripravijo. Občni zbor bo predvidoma junija.

Lojze Cepuš

2. Planirani proizvodnji naj se ustrezno planirajo ure in število zaposlenih, pri čemer naj se računa z določnim dvigom produktivnosti v primerjavi z lanskim letom.

3. Pri planiranju posameznih elementov, ki sestavljajo vrednost proizvodnje, kot tudi pri določanju medsebojnih sorazmerij naj služijo za izhodišče rezultati, ki smo jih bili dosegli v preteklem letu.

4. Delitev dohodka poslovnih enot naj temelji na vnaprej določenih merilih, ki morajo biti sestavni del letnega gospodarskega načrta. Ta merila naj bodo taka, da bodo zagotavljala poslovnim enotam pri večjem dohodku večja sredstva za osebne dohodke delavcev in večja sredstva za sklade ob istočasni večji obveznosti do skupnih potreb podjetja. In seveda obratno. V njih naj bo izraženo tudi načelo, da naj enakemu dohodku (din/h) poslovne

Nadaljevanje na 2. str.

DRAGI TOVARIS TITO! OB 75-LETNICI TI VSI ČLANI KOLEKTIVA »GRADIS« ZELIMO VSE NAJBOLJŠE IN KLICEMO, SE NA MNOGA LETA!

NAŠ KOMENTAR

Zakaj ukiniti terenski dodatek

Zakaj ukiniti terenski dodatek? V predlogu komisije za analitiško oceno delovnih mest zasledimo med drugim tudi predlog o ukinitvi sedanjega terenskega dodatka in o uvedbi dodatka za ločeno žiljenje. Predlog namreč določa, da bi imeli pravico do dodatka za ločeno žiljenje delavci pod temile pogoji:

1. da ni samskega stanu,
2. da je stalno bivališče družine oddaljeno najmanj 10 km od delovnega mesta in
3. da se ne vozi vsak dan domov.

Del sedanjega terenskega dodatka, vendar največ polovico, bi vključili v osnovo za delitev osebnih dohodkov.

Z realizacijo tega predloga bi povzročili v podjetju vrsto sprememb v sistemu delitve osebnega dohodka, ognili bi se negotovnosti in nepotrebnih jezi, ker neporočeni delavci dodatka za ločeno žiljenje sploh ne bi dobivali, pa tudi upravičenost ostalih delavcev do ločitvenega dodatka bi se močno razlikovala, če upoštevamo predlagano dvodimenzionalno tabelo za določanje dodatka.

Res je, da obravnava terenskih dodatkov zasluži večjo pozornost, saj znašajo terenski dodatki v nekaterih podjetjih tudi več kot 42 % osebnih dohodkov. Terenski dodatki so v gradbenih podjetjih dokaj različni. V nekaterih podjetjih so terenski dodatki sicer vezani na učinek dela, drugi ga izplačujejo v drugih oblikah, toda ukinito ga ni še nobeno podjetje.

Terenski dodatki izplačujejo tudi v sosednji Avstriji. Tako ima npr. kvalificiran delavec 20,93 šilinga za vsak koledarski dan. Če je delavec zaposlen zunaj kraja, kjer je sedež firme, potem se ta znesek poveča na 31,40 šilinga na dan. V tem primeru imajo pravico do dodatka tudi samski v znesku 23,95 šilinga. Ta dodatek dobivajo delavci tudi med boleznijo, če se nahajajo v Avstriji.

Z vključevanjem terenskega dodatka v osnovo bi se povečale tudi datave od osebnega dohodka. Drugo vprašanje pa je, ali ta ukrep, da neporočnim ne pripada dosedanji terenski dodatek, ne bi bil še bolj v škodo že tako nizkih osebnih dohodkov nekaterih gradbenih delavcev, kot pa gonilna sila za dvig produktivnosti dela. Pa tudi kakšno nadomestilo bomo plačali delavcu za delo na terenu? Seveda bi bila idealna rešitev, če bi ves dodatek vključili v osnovo, saj bi se ta dodatek štel tudi v pokojninsko osnovo. Toda to bi morala napraviti vsa gradbena podjetja v Jugoslaviji in ne samo Gradis.

Bodimo vzor na področju organizacije, tehnologije, kvalitete dela, novih metod dela itd., ne pa tam, kjer smo najbolj občutljivi.

Lojze Cepuš

Opatijski rekordi Gradisa

Deset dni pred rokom v Opatiji zgrajen do tretje gradbene faze objekt — »Hotel de Paris« — Bomo držali tudi rok 15. julij?

Dne 14. januarja letos smo z investitorjem podpisali pogodbo. Čez tri dni so prvi delavci že odpovali v Opatijo na novo gradbišče, 25. maja mo v Opatiji že začeli postavljati velikega »Waitza«, do 31. januarja so bila opravljena zemeljska dela. In 28. aprila — 10 dni pred rokom, ki je bil določen za 8. maja — smo novi objekt spravili pod streho. To so opatijski rekordi pri gradnji novega hotela »Hotel de Paris«. Rekordi, na katere smo lahko ponosni in kakršne zmorejo samo res velika, sodobno organizirana gradbena podjetja.

O gradnji novega hotela v Opatiji smo na kratko že poročali v prejšnji številki našega lista. To bo svojevrsten objekt, ki združuje hotelsko stavbo s samopostrežno trgovino. Hotel financira gostinsko podjetje iz Opatije »Kvarner«, samopostrežno trgovino ali P-market pa ljubljanska »Prehrana«.

Kakšna sta omenjena objekta? »Hotel de Paris« je pravzaprav 9-etažna zgradba, ki ima naslednje etaže: klet, pritličje, inštalacijsko etažo, 5 etaž s posteljnimi sobami in prav na vrhu etažo za strojnico. V hotelu bo 90 sob z 270 ležišči (francoska zakonska postelja, vrh tega pa v vsaki sobi še rezervno ležišče). Stavba supermarketa »Prehrane« je nizka, prtilična, ki ima

vrh tega še polovico objekta podkletenega. Celotna vrednost gradbenih in obrtniških del znaša okrog 550 milijonov starih dinarjev. Načrte so pripravili v opatijskem projektivnem podjetju »Opatija-projekt«; glavni projektant je inž. arh. Zdravko Bregovac, statiko pa je obdelal inž. Mate Senjanović. No, izvajalec je, kot že veste, naše podjetje oziroma točno — gradbeno vodstvo Ljubljana.

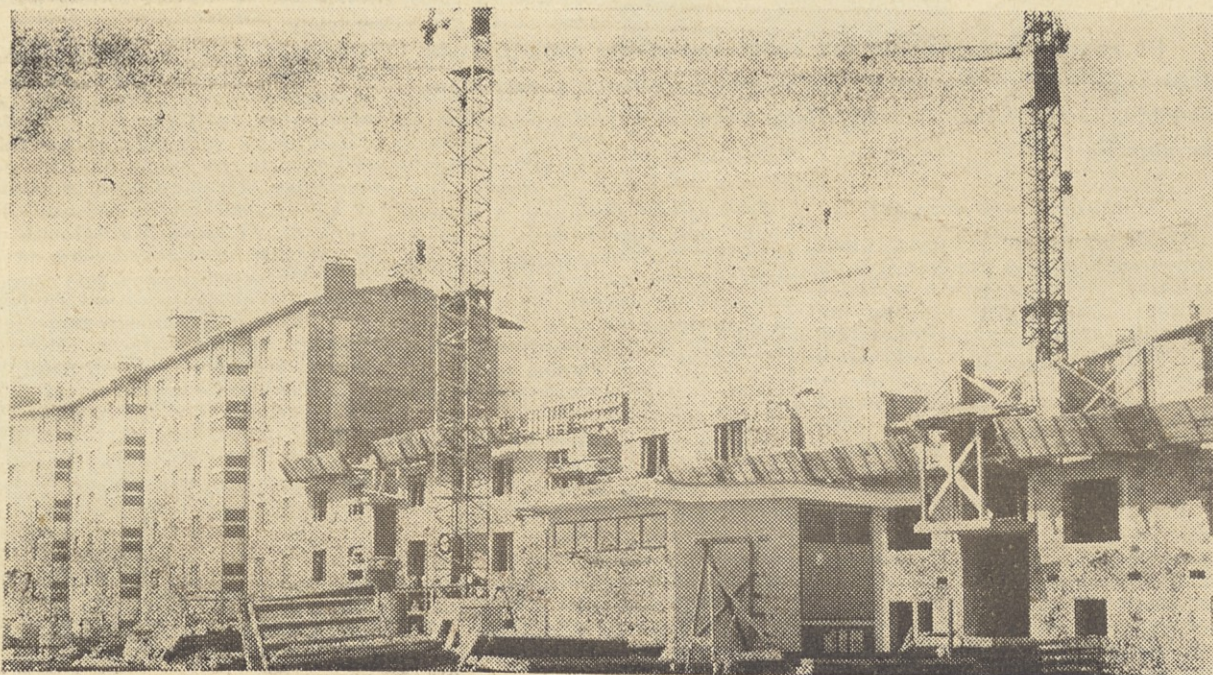
Ali smo v Opatiji res zabeležili takšne rekorde, kot je zapisano v uvodu? Verjetno beseda rekord ni samohvala, saj nam je izrazil vse priznanje tudi nadzorni organ investitorja, Sicer pa menda tudi laiku nekaj pove dejstvo, da je bila še konec januarja na gradbišču gola

zemlja, dva dni pred koncem aprila pa je že na licu mesta stal devet-etažni objekt.

Seveda pa so gradnji botrovala še posebne okoliščine, ki so gradnjo naredile še težjo. Najprej je treba omeniti težak, skalnat teren, ki je terjal kar precejšnje količine razstreliva in rušenj, vrh tega pa so na tem mestu tudi globoke kraške jame — domači strokovnjaki jim pravijo vetrnice — ki segajo menda prav do morske gladine. Marsikdaj so morali naši graditelji temelje betonirati tako, da so se oprli na levo in desno stran skalnate vniline. Toda, že gradnja temeljev v skalnatem, kraškem terenu, polnem vrtač, je bila vse prej kot enostavno in lahko delo. Vrh tega je svoj delež k težavam prispevalo tudi pomanjkanje načrtov, kajti ko smo podpisali pogodbo, je bil pripravljen komaj idejni projekt, medtem ko je glavni načrt šele nastajal. Tako so naši graditelji ob polni podpori in razumevanju nadzornega organa in hkrati projektanta-statika inž. Mateja Senjanoviča pravzaprav sproti reševali projektantske in proizvodne naloge. In če pomislimo še na izredno kratek rok od podpisa pogodbe do tretje faze — pogodbo smo podpisali 14. januarja, rok za 3. fazo pa je bil 8. maj — lahko spričo vseh omenjenih okoliščin verjetno brez samohvale govorimo o rekordih v Opatiji.

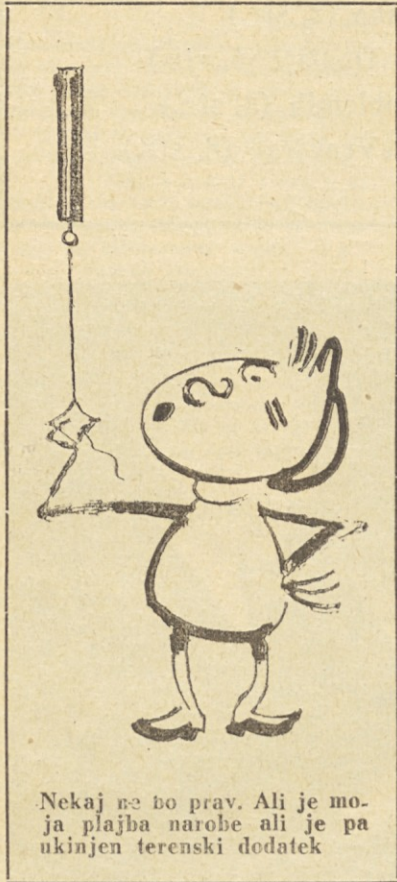
Sicer pa je k rekordnim dosežkom prispeval svoj delež tudi ves kolektiv, ki je sodeloval in še sodeluje pri gradnji tega objekta. Ljudje — približno 80 delavcev — so ves čas delali nepretrgoma noč in dan, in to v dveh popolnoma enakovrednih izmenah po 11 ur. Isto velja za strojnike oziroma žerjaviste, ki so prav tako dali na tem gradbišču celega moža. Niso samo skupno z drugimi delavci noč in dan prav pošteno garali, marveč so tudi v najkrajšem času žerjav postavili in tudi demontirali, pri čemer je spet v znatni meri pomagal naš znani avto-žerjav »Lorraine«.

Nadaljevanje na 2. str.

Na gradbišču Nove Jarše, kjer gradimo za tržišče. Dobra in kvalitetna stanovanja so vedno vnaprej vsa rasprodana

OPATIJA

Nekaj ne bo prav. Ali je moja plajba narobe ali je pa ukinjen terenski dodatek

Letošnji plan

enote iste dejavnosti ustrezajo enaki osebni dohodki; na uro, enaka sredstva za sklade na uro in seveda tudi enake obveznosti na uro za skupne potrebe podjetja.

V duhu prednjih načel pripravljene predloge plana za podjetje v celoti predvideva:

1. Vrednost proizvodnje v višini 190.781.700 N din (brez obrtniških storitev 165.214.500 N din), kar predstavlja v primerjavi z doseženo vrednostjo proizvodnje v preteklem letu povečanje za 7,4%, oziroma brez obrtniških storitev za 10,1%.

2. Da bo potrebnih za realizacijo te naloge skupno 8.821.200 ur, od tega 7.775.100 učinkovitih ur. V primerjavi z doseženimi urami v lanskem letu pomeni to povečanje števila ur, in sicer pri vseh urah za 7,6%, pri učinkovitih urah pa za 5,5%.

3. Realizacija obračunskih enot v tujini naj bi bila letos za 33,2% nižja od lani doseženih, in sicer naj bi znašala 11.900.000 N din. Skladno s tem se planira za te enote tudi nižje število ur kot lani. Po planu je namreč predvidenih vseh ur 407 tisoč, učinkovitih pa 396 tisoč, kar predstavlja pri vseh urah 43,5%, pri učinkovitih urah pa 44,1% manj kot lani.

Poseben del gospodarskega načrta tvorijo še:

4. Predračun režije podjetja, ki izkazuje skupno za 9.507.000 N din stroškov, od česar odpade na samo režijo centrale 4.451.260 N din, ostalo, tj. 5.055.740 N din pa na skupne stroške podjetja, ki jih predstavljajo obresti od kreditov za osnovna in obratna sredstva, obresti od poslovnega sklada, prispevki in članske zbornice in drugim organizacijam, zavarovalne premije od osnovnih sredstev, stroški za uvajanje nove proizvodnje in nazadnje stroški od stoječe srednje mehanizacije. V primerjavi z lanskim letom predstavljajo gornje potrebe 8% zvišanje. Prvotni predračun režije je bil za ca. 500.000 N din višji pa ga je komisija delavskega sveta za to vsoto znižala.

5. Predračun skupnih potreb, ki je v primerjavi z lanskim letom višji za 6,4%, znaša 3.654.500 N din. Tudi ta predračun je komisija reducirala, in sicer za 110.000 N din.

6. Predlog meril za delitev dohodka poslovnih enot. Po teh merilih, ki temeljijo na načelih, postavljenih v tč. 4 uvodnega dela tega sestavka, naj bi se delil dohodek, ki ga v tem letu ustvarjajo poslovne enote, na del za osebne dohodke delavcev in na del za sklade. Hkrati pa je s temi merili predvidena tudi delitev samih skladov, in sicer na del za kritje skupnih potreb podjetja in na del, ki ostane poslovnim enotam.

Merila so različna za delitev dohodka gradbenih enot, različna za delitev dohodka obratov in različna za delitev dohodka biroja za projektiranje. To pa zato, ker je tudi stopnja akumulativnosti teh enot oziroma skupin drugačna.

Z nadaljnjimi podrobnostmi in posebnostmi letošnjega gospodarskega načrta bomo naše bralce — člane kolektiva seznanili po njegovi potrditvi s strani delavskega sveta — predvidoma torej v naslednji številki »Gradisovega vestnika«.

A. Bačar

DELAVSKI SVET je razpravljajal

Na svoji seji dne 4. maja je delavski svet podjetja potrdil mandat polovici na novo izvoljenih članov, ki jih je delovna skupnost izvolila dne 20. aprila t. l. Ko so na novo izvoljeni člani delavskega sveta, smo že poročali v prejšnji številki našega lista.

Upravnemu odboru podjetja je potekla enoletna mandatna doba, za katero je bil izvoljen. O delu upravnega odbora v mandatni dobi je poročal predsednik tov. Janžekovič, ki je izčrpno opisal njegovo delo. Nato je delavski svet razrešil stari odbor in izvolil novega.

Za člane upravnega odbora podjetja so bili izvoljeni naslednji tovariši: Vinko Brglez, ing. Ferdo Cvikl, Bernard Gabrijelečič, Stanko Kostanjevec, Janko Košir, Ivan Lovce, Božo Lukač, ing. Borut Maister, Vlado Osolnik, ing. Boris Pečenko, Marjan Primožič, Ignac Šušteršič, Stane Uhan, ing. Jože Uršič in Alojz Zorec.

Za namestnike so bili izvoljeni: Vinko Novine, Franc Škrabl, Jože Ferfolja, Karel Ficko, Peter Curk, Ludvik Rizmal, Stane Simeonov, ing. Franc Gačnik, ing. Jurij Klovučar, Franc Repovž, Alojz Gregorič, Leopold Ilovar, Vinko Gartner, Mitja Smole in Janez Korpar.

Na novo izvoljeni upravni odbor je izmed sebe izvolil predsednika in namestnika. Za predsednika upravnega odbora je bil izvoljen tov. ing. Borut Maister, za njegovega namestnika pa ing. Boris Pečenko.

Delavski svet je nadalje dopolnil stalne komisije in odbore ter imenoval nove člane namesto tistih, ki jim je potekel mandat v delavskem svetu podjetja.

Na dnevnem redu seje so bile nato še druge zadeve. Delavski svet je sprejel pravilnik o uporabi sredstev sklada skupne porabe, sklep o priznanju in višini prispevka članom kolektiva k stroškom ob koriščenju rednega letnega dopusta in pravilnik o poslovanju počitniških domov »Gradisa«. Delavski svet je sprejel še načrt o varstvu pred naravnimi in drugimi hudimi nesrečami ter imenoval ustrezni štab za to varstvo, ki bo deloval za področje mesta Ljubljane.

Komisija DSP za odobravanje posojil za individualno stanovanjsko gradnjo je predložila v potrdi-

tev predlog za odobritev posojil 29 posilcem — članom kolektiva — ki nameravajo graditi ali kupiti stanovanje. Delavski svet je potrditev tega predloga začasno odložil do naslednje seje in določil naknadni rok 15. maj za zbiranje in pregled prošelj, o katerih organi upravljanja v enotah še niso razpravljali in še ni bila zbrana potrebna dokumentacija in v skladu z določili pravilnika o odobravanju posojil za stanovanjsko gradnjo.

V razpravi o finansiranju stanovanjske gradnje za člane kolektiva so bila mnenja deljena. Ureditev standarda našim članom kolektiva je vsekakor zelo težko rešljiva, spričo majhnih sredstev, ki jih je mogoče nameniti za to. Smotrno vlaganje doseženih že tako nizkih sredstev za razširitev materialne osnove (stroji in druga delovna sredstva), kakor tudi za zadovoljitev in dvig standarda članov delovne skupnosti je velika skrb in težavna naloga delavskega sveta in drugih organov upravljanja v enotah.

Do sedaj je bilo na tem področju glede na nizko akumulativnost naše proizvodnje zelo veliko storjeno. Iz sredstev podjetja je bilo plačanih 400 družinskih stanovanj, v katerih stanujejo člani delovne skupnosti. Poleg tega je bilo članom kolektiva pomagano s posojilom, da so si sami še s svojimi sredstvi in posojilom pri banki zgradili ali kupili stanovanje.

Prav je, da se pravilno usmerja financiranje stanovanjske gradnje v sedelovanju z organi upravljanja v enotah, ki najbolj poznajo razmere. Ne bi bilo pa prav, če bi pri reševanju stanovanjskih problemov v eni enoti upoštevali samo trenutno stanje namenskih sredstev, ker je financiranje stanovanjske gradnje dolgoročnega značaja in je treba to reševati po enakih kriterijih za celotni kolektiv in po dolgoročnih programih.

Nekateri so menili, naj bi pripravljene predloge za dokončno odobritev posojil sprejeli in potrdili, naknadno pa tudi druge prošnje, ki bi jih obravnavali po enakih kriterijih, da ne bi sedaj prosilec, ki so dokumentacijo že pripravili onemogočili pričetek gradnje. Prevladalo pa je mnenje, naj bi počakali še pol meseca, da bi zbrali vse prošnje in potem uredili vprašanje v celoti, zaradi tega pa ne bo občutne zamude, rešitev bo pa boljša.

Z. R.

Esta Takac

Franc Krautberger

Atanas Stanojevič

Jakob Prosenjak

NAŠI PETDESETLETNIKI

Cas beži in življenja vedno na novo zorijo. Vsako leto je na Ravnah vedno več sodelavcev spetimi križi. V tem letu bo 50-letnikov kar pet.

Večina izmed njih je že dolga leta pri podjetju in poslovnih enotah. Na delu so pustili svoja leta in mnogo pripomogli k uspehu in rasti poslovne enote.

Ob njihovem jubileju jim Ravenčani čestitamo in želimo vse najboljše, da bi se še nadalje dobro počutili v naši sredi.

50-letniki so naslednji:

ESTA TAKAC, rojena 16. 4. 1917 v Nuskuvi. K poslovnih enoti je prišla že 8. 4. 1957 in je zaposlena kot nekvalificirana delavka na sektorju kapitalne izgradnje.

JAKOB PROSENJAK, roj. 19. 7. 1917 v Tibojah. Pri poslovnih enotah dela že od 9. 2. 1948 kot VK tesar. FRANC KRAUTBERGER, roj. 10. 10. 1917 v St. Vidu pri Vuzevici. K poslovnih enoti je prišel 3. 2. 1959 in dela kot KV kidar.

ATANAS STANOJEVIČ, roj. 16. 12. 1917 v Medži pri Leskovcu. Pri poslovnih enoti se je zaposlil 13. 3. 1964. Po poklicu je KV zidar.

Tudi letos ne bo lahko, razmere na trgu so ostre

Iz poročila dosedanjega predsednika upravnega odbora podjetja tovariša Lada Janžekoviča na seji DS

Ob primopredaji je predsednik upravnega odbora podjetja Lado Janžekovič obširno poročal o delu upravnega odbora v preteklem obdobju. Zaradi aktualnosti objavljamo nekatere najvažnejše odlomke poročila.

V espredju vseh dogajanj

Kljub težavnemu položaju, v katerem se je znašlo gradbeništvo po reformi, je bilo v našem podjetju ogromno storjenega posebno na področju gospodarjenja, kakor tudi pri ureditvi vprašanj v interni zakonodaji podjetja.

Upravni odbor je skušal pripomoči k nadaljnjemu razvoju in rasti podjetja kakor tudi k polnejšemu in resničnejšemu uveljavljanju samoupravljanja.

Kljub težavam obdobja, v katerem je delal upravni odbor, pa moram priznati, da so vsi člani upravnega odbora pokazali močno zavest in disciplino ter da so se zavedali odgovornosti, ki so jo prevzeli, ko so bili izvoljeni v ta samoupravni organ.

Prav njihovi disciplin in resnosti, kakor tudi odgovornosti, ki so jo pokazali pri obravnavanju vseh problemov, se moramo zahvaliti, da smo uspešno reševali vse probleme, ki so nastali pred nami. Zato mi dovolite, da se vsem svojim sodelavcem, to je vsem članom upravnega odbora podjetja za sodelovanje iskreno zahvalim.

Pri izpolnjevanju sklepov, ki jih je bil sprejel upravni odbor za izvajanje gospodarskih nalog, ali pri urejevanju interne zakonodaje, je bila značilnega pomena odgovornost članov upravnega odbora, ki so z vsebino svojega dela in vpliva vedno delovali učinkovito pri reševanju konkretnih problemov v kolektivu.

Upravni odbor se je kot organ

samoupravljanja zavzemal vedno za zvišanje produktivnosti, za boljše organizacijske oblike dela, za zmanjšanje režijskih stroškov itd.

Nam vsem je znano, da se naše podjetje že od vsega začetka gospodarske reforme bori s težavami, za katere smatram, da bodo tudi letos hude. Gospodarska reforma je prvenstveno zavrta nadaljnjo investicijsko izgradnjo in s tem seveda zmanjšala obseg investicij do take mere, da je potrebna ogromna angažiranost in iznajdljivost, če hočete uspeti na tržišču in dobiti delo.

Z nenehnim zasledovanjem tržišča in vztrajnim delom ter z dokaj nizkimi cenami nam je sicer uspelo, da smo leto 1966 zaključili dokaj uspešno, to se pravi, da smo dosegli predvideni plan.

Veliko je bilo storjenega tudi glede izboljšave organizacije in priprave dela, kljub temu pa moramo ugotoviti, da je prav na tem področju še vedno iskati notranje rezerve, kakor tudi pri režijskih stroških podjetja in režijskih stroških poslovnih enot.

Pred novimi nalogami

Smo v poslovnem letu 1967, ki bo po dosedanjih informacijah in zasledovanju tržišča še vedno kritično. Določeni objekti so bili sprejeti prav na meji rentabilnosti z namenom, da bi zadržali kvaliteto delovno silo, ki smo ji lahko zagotovili delo, razen tega pa smo prevzeli določena dela z namenom, da bi se v nadalje afirmirali na novih inženirskih gradnjah. Razumljivo je, da bo to od nas terjalo še večjo angažiranost posebno pri iskanju notranjih rezerv, če bomo hoteli uspešno tekmovali na tržišču s konkurenčnimi podjetji.

Opaziti je, da konkurenčna gradbena podjetja posebno manjša, v skrbi za svoj obstoj sprejemajo dela za vsako ceno, kar ima seveda za posledico nizek standard gradbenih delavcev kar se odraža na njihovih osebnih dohodkih, saj so v poprečju najnižji, če jih primerjamo z osebnimi dohodki delavcev v drugih panogah gospodarstva.

Nadaljevanje na 7. str.

Kaj pravijo novoizvoljeni člani delavskega sveta o bodočih nalogah gospodarjenja v podjetju

Dne 20. aprila smo spet izvolili polovico novih članov v delavski svet. Na novo izvoljeni člani so svojo odgovorno nalogo že sprejeli.

Tradicija je, da ob takih priložnostih vprašamo na novo izvoljene člane, da nam povedo, kaj mislijo osvojitih bodočih nalogah, o delu delavskega sveta in sploh o gospodarjenju v podjetju.

Letos smo na novo izvoljenim članom postavili dve vprašanji, in sicer:

Kaj menite, kakšne ukrepe bi moral centralni delavski svet sprejeti, da bi bilo naše poslovanje, finančni uspeh in sploh gospodarjenje v podjetju še boljše?

Kaj vi osebno predlagate k izboljšanju organizacije in poslovanja podjetja?

Na postavljena vprašanja so nam odgovorili takole:

Krizo smo že prebredli
MAISTER BORUT, diplomirani gradbeni inženir, gradbeno vodstvo Maribor, predsednik upravnega odbora podjetja: Vtis imam, da se »Gradis« počasno zbuja, kar se tiče razvoja in stanja tehnologije, postopkov ter organizacije poslovanja. Krizo smo že preboleli. Nikakor se pa ne moremo izkopati iz pomanjkanja obratnih sredstev. Zato se mi zdi, da bi morala biti glavna skrb naših samoupravnih organov, da glede tega napno vse sile, da bi si postopoma ustvarili soliden sklad obratnih sredstev.

pravi analitična ocena delovnih mest, mora centralni delavski svet podjetja biti buden pri sprejemanju dopolnilnega pravilnika, da ne bo ta pravilnik samo predmet nezadovoljstva in hude krvi med posamezniki. Nuditi mora delovnemu človeku tisto, kar si s svojim znanjem, prizadevanjem in prakso zasluži.

Za dosego tega smotra bi se morali odreči marsikaterim investicijam in drugim izdatkom, ki niso nujni za naš obstoj in razvoj, oziroma bi se jih dalo za nekaj časa odložiti. Pregledati bi bilo treba tudi ekonomičnost in upravi-

Naše podjetje je preveč razkosano

čenost raznih gradenj za trg, ki nam vežejo ogromna denarna sredstva, oziroma moramo najemati kratkoročna posojila, za katera plačujemo za obresti znatne vsote.

Ne bi smeli nikoli popustiti pri iskanju rezerv pri stroških upravljanja v poslovnih enotah in na centrali. Po stroških režije smo med najdražjimi gradbenimi podjetji, kar nam znatno zmanjšuje konkurenčnost.

Naši stroji, inventar in material bi se morali hitreje obračati in tako zadrževati manj denarja. Neekonomične zaloge materiala je treba torej zmanjšati, saj se pomanjkanje gradiva umika ponujanju.

In končno, v medsebojno sodelovanje in poslovanje med posameznimi enotami je treba vnesti več čuta za skupnost in dati vrednost uspehu celote pred uspehom posameznih enot.

Korist in dobiček je treba iskati zunaj podjetja, pri investitorjih in ne pri lastnih enotah. Vsak dinar, zaslužen zunaj podjetja, je desetkrat več vreden kot dinar, pridobljen v medsebojnem obračunavanju.

Upoštevajmo mnenje strokovnjakov

VINCENC GARTNER, strojni tehnik, konstrukcijski biro centrala Ljubljana: Centralni delavski svet mora biti detajlno seznanjen s poslovanjem posameznih enot podjetja. Naloga naj se rešujejo skupno, ne pa tako, da vsak zagovarja samo svoje interese. Z enotnim delom vseh edinic bo mogoče izboljšati poslovanje, oz. dvigniti uspeh podjetja. Z boljšo organizacijo dela in z upoštevanjem mnenja strokovnjakov, točnimi pogodbenimi roki, z modernizacijo mehanizacije, bo mogoče kljub velikim konkurenčnim delom, Ravno sedaj, ko je v raz-

BOZO LUKAC, tehnični pomočnik, gradbeno vodstvo Jesenice: Nedvomno položaj na tržišču ni rožnat. Toda že z

začetnimi gospodarskimi ukrepi bomo tudi reformo prebredili. Seveda bo potreba še marsikaj spremeniti, kot npr. zmanjšati režije, združevati nekatere službe, elastičnejše poslovanje itd. Povečati pa bo potrebno tudi odgovornost organov upravljanja in vodilnih kadrov.

Delavski svet kot najvišji organ v podjetju pa bo moral pri svojih sklepih dosledno vztrajati. Naša pot mora biti vztrajna in sistematična ter mora voditi k napredku in ne k stagnaciji. Urediti bo potrebno tudi sistem delitve osebnih dohodkov, toda ne zaletavo in z ustvarjanjem nezadovoljstva, temveč s sistemom, ki bo stimulatивно vplival na produktivnost dela in na zadovoljstvo vseh članov kolektiva.

Ne samo parola

PAVEL VODOPIVEC, dipl. ing. arh., Biro za projektiranje Ljubljana: Menim, da ni pravilno, če skušamo samo zaradi parole »upoštevajmo reformo« utirati načela reforme. Potrebno je le dobro in brez popuščanja gospodariti, saj reformna načela niso odločilni molitvenik za slabe gospodarje.

Bistvene zahteve za dobro gospodarjenje pri nas so po mojem mnenju dosledno in učinkovito plačevanje po delu, zavzetost za delo in dobri kadri. Vse te tri zahteve so med seboj neločljivo povezane. Odpraviti moramo tudi drobnjarkarstvo pri delu in v organizaciji ter velikopoteznost v skladiščih.

Dobra organizacija dela — pogoj za uspeh

IVAN PURGER, visoko kvalificiran zidar — gradbišče Koper: Ena izmed osnovnih oblik gospodarjenja je dobra organizacija dela, tako na gradbišču kot v celotnem podjetju in prav temu bomo morali posvetiti vso pozornost. Zmanjšati bomo morali tudi zaloge materiala. Glede delitve dohodka pa urediti tako, da bomo vsi zadovoljni.

Delo v organih upravljanja je odgovorna naloga in tega se dobro zavedamo, posebno danes, ko reforma vedno bolj pritiska na naša vrata.

Več pozornosti dobremu gospodarjenju

Janez Korper, visoko kvalificiran tesar, gradbeno vodstvo Maribor: Reforma je prav gotovo rodila nove kvalitete osnove upravljanja v podjetju predvsem za boljše in enotnejše gospodarjenje v podjetju. Zato bomo morali temu vprašanju posvečati več pozornosti.

Urediti bo treba tak sistem nagrajevanja, ki bo stimulatивно vplival na naše delo. Mislim, da bo treba posebno po-

zornost posvetiti analitični oceni delovnih mest, katera po mojem mnenju, če ne bo v redu, lahko povzroči velike razprtije in nesoglasja. Tudi jaz bom vedno glasoval za napredna ekonomska stališča.

Nehajmo z nesmiselnimi licitacijami

Alojz Zorec, gradbeni delovodja Maribor: Zelimo samo eno, da bi imeli dovolj dela, dobre zaslužke ter da bi v gradbeništvu v Sloveniji že enkrat nehali z nesmiselnimi licitacijami.

Podjetju pa želim, da bi dobro gospodarili ter da bi imeli dovolj dela in kruha za vse. Vsekakor pa se bom boril in glasoval za napredna stališča, ki bodo v korist celotnemu podjetju.

Delati in zopet delati

FERDO CVIKEL, gr. ing., tehnični pomočnik — gradbeno vodstvo Celje: Glasoval bom vedno za najboljše predloge. Zelimo enoten Gradis, v katerem vsi delamo za iste cilje, ter da bogati pozna renega. Smatram za nujno, da tudi pri nas delujemo za večjo integracijo in specializacijo ob stalnem iskanju novih

oblik in metod dela. Na splošno smatram, da je rešitev samo v delu, zato naj za vse velja staro načelo, delati in zopet delati.

Reforma ne pozna besed, temveč le konkretno delo

IVAN KERSIČ, šef komercialne, gradbeno vodstvo Celje: Vprašanje zahteva daljši in temeljitejši odgovor. V kratkih besedah pa lahko rečem samo to, več konkretnih gospodarskih ukrepov, enoten nastop na tržišču ter mnogo manj birokracije in ustvarjanja nepotrebnega nezadovoljstva v podjetju. (AODM, TD, delitev dohodka) skratka, konglomerat tež in antitez, namesto da bi bolj skrbeli, kaj in kako bomo delali, kako bo-

mo znižali lastno ceno, povečali odgovornost nas vseh, kajti reforma ni pisana bese-da, temveč konkretno delo na vseh toriščih naše dejavnosti. Kot član delavskega sveta bom prav gotovo zagovarjal le gospodarske ukrepe.

Vsi vemo, kaj želimo, toda ...

EDO PAHOR, strojni referent, gradbišče Zalog: O organizaciji, programu in razvoju podjetja je bilo že mnogo povedanega tako, da smo si vsi na jasnem, kaj pravzaprav želimo. Toda stvari se počasi obračajo. V tem letu bo moral delavski svet podjetja poskrbeti za tisti desetodstotni premik naprej pri ureditvi desetletnega programa razvoja Gradisa. Delavski svet podjetja bo moral ukrepati, da se GRADIS bolj angažira na območju ljubljanskega bazena.

Pri odločitvah delavskega sveta je nujno analizirati tudi posledice sklepov v trikotniku finance — poslovna enota — podjetje.

Večja enotnost pri izvajanju skupnih del

MARJAN HERBEC, visoko kvalificiran strugar, kovinski obrati Maribor: Mislim, da se vloga delavskega sveta podjetja ne bo bistveno razlikovala v primerjavi s preteklim letom, zahtevala pa bo od nas vseh še večji napor, odločilne posege in vztrajnosti na področju gospodarjenja. Delavski svet podjetja je sprejel že vrsto ukrepov in naša naloga

je, da te ukrepe v celoti izvajamo. V vseh poslovnih enotah pa bo potrebna večja enotnost pri izvajanju ukrepov in skupnih nalog.

O organizaciji poslovanja pa menim, da se bomo morali bolj prilagoditi tržišču, ter iskati nove perspektivne rešitve predvsem glede angažiranja v inozemstvu.

Kvaliteta in solidarnost v cenah — najmočnejši adut na tržišču

JENDA STOVICEK, tehnični pomočnik, obrat gradbenih polizdelkov Ljubljana: Varčno gospodarjenje je eden izmed osnovnih pogojev za izboljšanje ekonomskega položaja podjetja. Smisel varčevanja pa se mora odražati ne le v štednjem z materialom in delovno silo, temveč ga je potrebno ekonomsko utemeljiti in kot takega tudi realizirati na vseh področjih.

Prav tako je imeti pred očmi, da sta za dobro poslovanje nadvse važni kvaliteta dela in solidnost v cenah, kar oboje skupaj odpira domača in tuja tržišča.

Organi upravljanja se bodo morali še bolj boriti za enotna stališča in načela, ki pa morajo biti v celoti povezana v skupne interese celotnega podjetja. Z začetnimi ukrepi je torej vztrajno in dosledno nadaljevati, jih izpopolnjevati in odpravljati vse ovire, da bodo cilji kolektiva tudi v resnici doseženi v zadovoljstvo nas vseh.

Naši kamioni ne smejo stati

VINKO BRGLEZ, šef strojno prometnega obrata Ljubljana: Lahko trdim, da bom skušal vložiti vse svoje sposobnosti, da bi opravičil zaupanje volivcev, ko so me izvolili v centralni delavski svet.

Zelja moja je, da bi v naši enoti čim bolj povečali proizvodnost dela, da bi bilo čim manj okvar na strojih. To nas zlasti spodbuja, saj smo si v obdobju skoraj dveh let prizadevali za boljše finančno stanje. V letošnjem letu, kolikor si bo mogoče zagotoviti delo — na terenu vsi delamo — upam, bomo položaj dokaj izboljšali.

Pripominjam, da so v našem poslovanju še določene slabosti. Tudi te bomo čez čas odstranili. Problem je samo avtopark, ki ga je težko zapolniti. Določene enote ne želijo, da bi vozili z našimi kamioni. Veliko je privatnih vozil, za katere vsi trdijo, da so mnogo cenejša — morda res, zahtevajo pa tudi lepe vožnje. Le v sili zahtevajo naše kamione.

Ne zavedamo se tega, da mora podjetje za kamionske prevoze plačevati anuitete, če vozi ali stoji. Na to pa večkrat pozabljamo. Tudi v tem iščemo ugodne rezultate.

dinamično delo. To želja želi samo dobro poslovanje in vseh nas.

Skupen nastop »Rada« in »Gradisa«

Podjetje »Rad« iz Beograda in naše podjetje se bosta udeležila mednarodne licitacije za gradnjo stadiona v Alžiru — glavnem mestu Alžirije. Namen našega potovanja je bil, da bi se seznanili z razmerami na terenu, z možnostjo nabave materiala in kako je z delovno silo, z eno besedo, kakšne so možnosti za gradnjo.

Sedaj pa najprej nekaj podatkov o Alžiriji. Dežela meri 2.400.000 km² in ima 11,5 milijona prebivalcev. Gosteje je naseljen obmorski pas (ca. 340.000 km²), ki je rodovit in kjer živi 11.000.000 prebivalcev. Ves ostali del, tj. ca. 2.000.000 km², je puščava Sahara z redkimi oazami. Na tem ogromnem teritoriju, ki je šestkrat večji kot Jugoslavija, živi vsega pol milijona prebivalcev. Ti so pretežno Arabci, Berberi, Mavri in ca. 700.000 Evropejcev, pretežno Francozov. Alžir je poljedelska država, goje vinsko trto, žito, tobak, sadje, oljke. Na visokih planotah v notranjosti se bavijo z živinorejo predvsem nomadi. V zadnjem času so odkrili in še odkrivajo bogata rudna nahajališča železa, niklja, platine, volframa, urana, cinka, svinca, fosfatov, premoga, nafte in ogromne količine zemeljskega plina. Industrija je v razvoju, imajo nekaj kemične, živilske, strojne in petrolejske industrije. V okolici Bena grado velik industrijski kombinat, ki bo uporabljaj plin iz Sahare kot pogonsko energijo.

Glavno mesto je Alžir s ca. milijon prebivalcev. Alžirija je bila že zelo zgodaj naseljena. V drugem tisočletju pred našim štetjem je bila pod Egipčani, nato pod Kartaginci in Rimljani. V času preseljevanja narodov so deželo opustošili Vandali, nato so jo osvojili Bizantinci in v VII. stoletju kljub odporu domačih berberskih plemen Arabci. Po razpadu arabske države so prišli v Alžirijo Turki. V tem času so bili posebno znani alžirski pirati, ki so bili strah in trepet vsega Sredozemlja in so prihajali tudi v Jadransko morje. Piratstvo je bil tudi eden od vzrokov, da so Francozi 1830. leta poslali v Alžirijo svoje čete in jo zasedli. Vendar se pa dežela še ni mogla pomiriti, vršili so se upori, od katerih je bil najbolj znan in tudi največji upor Abd-El-Kadra. V drugi svetovni vojni so se izkrcali v Alžiriji Amerikanci. Oboroženi upor za osvoboditev izpod francoske oblasti je izbruhnil novembra 1954. leta. Narodnoosvobodilna vojna je trajala vse do leta 1962, ko je bila po pogajanjih v Evianu proklamirana neodvisna Alžirija.

Novi olimpijski stadion se bo nahajal ca. 6 km južno od glavnega mesta Alžira in bo imel prostora za 60.000 gledalcev. Projekt je izdelala madžarska projektna organizacija, ki projektira sedaj tudi tretjo fazo gradnje, tj. olimpijsko naselje, pomožne prostore za trening, fizkultur-

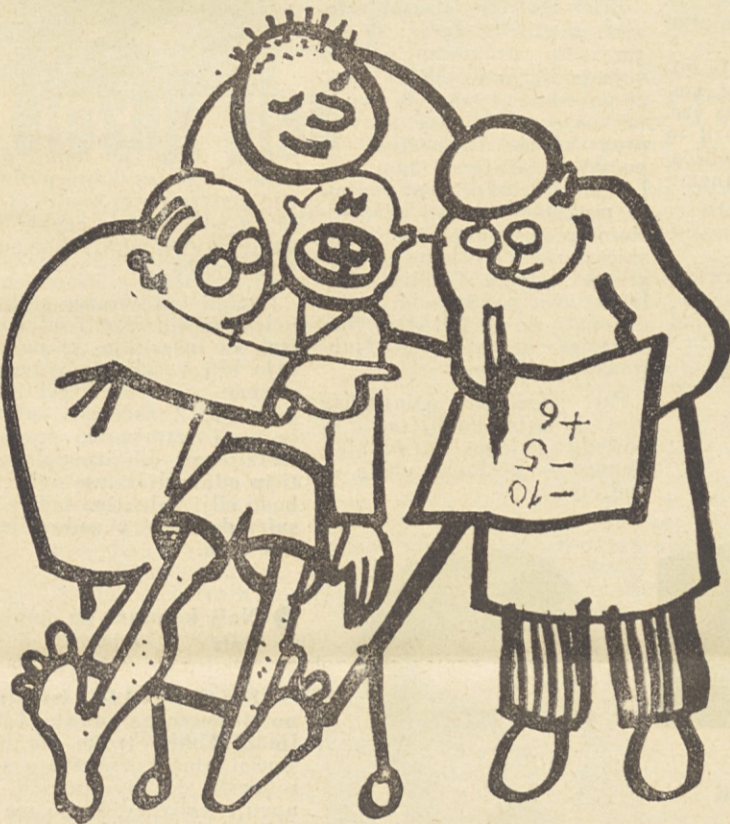
no šolo itd. Prva faza dela obsega zemeljska dela, ki znašajo ca. 700.000 m² izkopov in nasipov. Podjetje »Rad« in naše podjetje bosta sodelovala na licitaciji zagradnje druge faze, ki obsega gradnjo stadiona, oblačilnice in še nekaj manjših objektov. Predvideni rok gradnje je dve leti. Za približno predstavo obsega del naj navedem nekaj podatkov:

Stadion je dolg ca. 500 m širok 400 m, gornja tribuna je visoka 30 m. Izkopa, in sicer pretežno v laporju, je okoli 100.000 m³, nekaj manj zasipa, betona 72.000 m³, raznih oblog z marmorjem, ploščicami in lomljenecem 30.000 m³, zgraditi je treba 49.000 m² avtoceste in pešpoti ter 46.000 kvadratnih metrov parkirnega prostora. Zelo obsežna so tudi dela za ureditev zelenih površin: 31.000 m² oblog z rušami, zasadije je treba 100.000 evetlic in okrasnega grmovja ter 15.000 dreves. Kot je videti, so količine zelo velike, posebno še za rok dveh let, ki pa naj bi bil po želji investitorja že krajši.

Kolikor bi naše podjetje na licitaciji uspelo, bi bilo treba vložiti vse sile, da bi bilo delo res pravočasno in kvalitetno izvršeno, posebno še, ker bi bil to naš prvi nastop v Alžiriji, od katerega bi bilo odvisno, če bi dobili še nadaljnja dela ali ne.

ing. S. E.

ANALITICNA OCENA

Slabi zobje — 10 točk
Ploske noge — 5 točk
Dela na zraku + 6 točk...

Ocenjevanje delavcev se predvideva enkrat letno Najbolj primeren čas je začetek sezone

V naši analitični oceni delovnih mest — AODM je praksa toliko vredna kot šolska izobrazba. Največje možno število točk po tej zahtevi, ki jo imenujemo A2, znaša 200 točk za več kot 15 let delovnih izkušenj oziroma prakse. Seveda ne dobi delavec 200 točk samo z leti prakse, marveč mora imeti tudi potrebno šolo.

Pri analitični oceni delavca — AOD dobi na primer diplomirani inženir po 15 letih prakse 200 točk, tehnik 110, zidar z izpitom 59 in tako naprej.

Pomembno pri štetju let prakse je vprašanje, kako jih štejejo.

Glavno pravilo je: Štejejo se vsa tista leta prakse, ki jih je delavec opravljal na sedanjem delovnem mestu. Dodatno k temu pravilu se upoštevajo še tista leta, ki jih je delavec prebil sicer na drugem delovnem mestu, vendar je bilo tisto delovno mesto organsko povezano s sedanjim delovnim mestom.

Na primer: delovodji se vštejejo tudi leta, ki jih je prebil na delovnem mestu zidarja, ker bi brez teh let prakse ne mogel zadovoljivo opravljati dela na delovnem mestu, ki ga danes zaseda — to je delovodje.

V nasprotju s tem se npr. čevljarju, ki je danes, recimo, skladiščnik, ne šteje v leta prakse doba, ko je bil čevljar.

Prav tako se npr. nekdanji kuharici in sedanji blagajničarki ne šteje v leta prakse doba, ko je bila kuharica.

Ce pa bi bila sedanja blagajničarka pred tem v gostinskem podjetju v administrativno-finančni službi, bi se ji ta leta priznala za pridobitev stopnje (let) po zahtevi A2.

Izkušenemu delavcu, ki je končal poklicno šolo, se mu praksa med šolanjem ne šteje v leta prakse za pridobitev stopnje po zahtevi A2.

To je le nekaj primerov, ker vseh, ki nastopajo v življenju, ni mogoče opisati v krajšem sestavku. Zato bodo člani komisije za AODM po

enotah ravnali slejkoprej v duhu glavnega pravila za štetje let prakse.

Opozarjamo pa na dve stvari. 1. Nič ne more zaradi izgube točk po zahtevi A1 — šolska izobrazba ali zaradi relativno slabše ocene po AODM umetno pridobiti na račun zahteve A2 praksa pri AOD.

2. V kočljivih primerih, zlasti za odgovornejša delovna mesta, se je treba posvetovati na širši podlagi, to je v merilu podjetja — zaradi enotnega kriterija. Zato bodo predsedniki komisij za AODM zbrali take primere, ki jih bomo obravnavali in rešili na skupnem sestanku.

Kako določamo stopnjo po zahtevi A2?

Za izpolnjenih 6 mesecev ali določno 183 dni se prizna stopnja 1/2 (ena do dva); za neizpolnjenih 6 mesecev pa stopnja 1.

V primeru, če ima delavec priznane dobe 6 let, 11 mesecev in 20 dni na določen dan, ko se ocenjuje, potem se mu do naslednjega leta (ocenjevanja) prizna stopnja 3/4 (tri do štiri) — čeprav bo že naslednje dni izpolnil pogoje za stopnjo 4. Tak postopek je opravičljiv iz več razlogov.

1. Določeno mejo, to je datum, je treba postaviti;

2. vsakomesečno popraviljanje ocen, to je ocenjevanje, bi bilo zamudno in zamotano opravilo;

3. že v sistemu AODM smo vgradili A2 — praksa z zelo visoko osnovno in s tem z določeno rezervno.

Ocenjevanje delavcev se predvideva enkrat letno, najbolj primeren čas je začetek sezone.

Se beseda o strokovnih izkušnjah

in pooblastilih za tehnični pa tudi drugi kader.

Znano je, da je pristojnost za priznavanje sposobnosti za opravljanje nekaterih del prešla z državnih organov na delovne organizacije. Naše podjetje bo v okviru centra za izobraževanje organiziralo (po potrebi) ustrezne seminarje in izpite ter tudi izdajalo pooblastila.

Doslej so imeli izpiti oziroma pooblastila neposredno vrednost izraženo v točkah v našem pravilniku o delitvi OD. Odslej bo posebna komisija predpisala, za katere delovna mesta se bodo zahtevali izpiti oziroma pooblastila. Tako na primer šef gradnje ne bo mogel biti nihče brez pooblastila. To torej pomeni, da je vrednost izpita oziroma pooblastila priznana še vnaprej — vendar posredno po delovnem mestu.

Stane Uhan

Eksplodija ob 3 zjutraj

TRETJEGA MAJA OB 3. URI ZJUTRAJ JE KOPRCANE PREBUDILA MOČNA EKSPLOZIJA. SREDI KOPRA JE EKSPLODIRALO 30 KG TONALITA, NA KAMIONU ZASTAVA 620/B, KI GA JE DOBESEDNO RAZNESLO, JE ZLETEL V ZRAK TUDI NAŠ ELEKTRICAR HUMBERT SLABE.

Ob treh zjutraj sta dežurna miličnika Valentin Hvala in Mirko Bombek v Verdijevi ulici v bližini kavarnе Lodža legitimirala pokojnega Slabeta. Ko jima je izročil legitimacijo, ju je opozoril, naj gresta stran, če jima je življenje drago. Da bi preverila legitimacijo, sta nič hudega sluteč stopila pod luč v sosednjo ulico. Nista se še dobro ustavila, ko je odjeknila strahotna eksplozija. Obrnila sta se na mesto nesreče. Pogled je bil strašen. Od pokojnika Humberta Slabeta ni ostalo ničesar, delj kamiona pa so ležali raztreseni daleč naokrog. Od eksplozije sta bila uničena tudi dva osebna avtomobila, parkirana v bližini nesreče, prav tako so popokala stekla na oknih.

Kaj je gnalo Slabeta v prerano smrt, ne bo nikoli pojasnjeno. Gotovo pa je bil v veliki psihični depresiji. Preiskava je pokazala, da je pokojnik vzel v skladišču 30 kg tonalita in električni vžigalnik. Vse skupaj je vozil po Kopru in ob treh zjutraj žalostno končal svojo življenjsko pot.

Pokojnih Humbert Slabe se je kot 16-letni mladenič vključil v naše vrste v Litostroju. Tu se je izučil za električarja. Pred 11 leti se je zaposlil v Kopru. Zaradi izredne poštvalnosti, razglednosti in pridnosti je bil večkrat izvoljen v organe delavskega upravljanja podjetja.

Ker je vse svoje življenjske naloge uspešno zmagoval, nam je ob njegovi prerani smrti še toliko bolj nerazumljivo to poslednje dejanje, s katerim je na tako krut in tragičen način komaj 36-letni Humbert končal svojo življenjsko pot.

PRAVNI NASVETI

ODPRAVA DELOVNEGA MESTA, ZMANJSANJE ŠTEVILA DELAVCEV NA DELOVNEM MESTU, TRAJNEJŠE ZMANJSANJE OBSEGA POSLOVANJA IN ČE DELAVČEVA DELOVNA SPOSOBNOST NE USTREZA ZAHTEVAM DELOVNEGA MESTA — POGOJI ZA PRENEHANJE DELA BREZ VOLJE DELAVCA

Po temeljnem zakonu o delovnih razmerjih je odprava delovnega mesta ali zmanjšanje števila delavcev na delovnem mestu razlog za prenehanje dela delavca v delovni organizaciji samo takrat, če je to povzročila izpolnitve organizacije dela, izpolnitve delovnega procesa ali delovnih postopkov ali če je delovno mesto odpravljeno zaradi poslovnega sodelovanja, oziroma spojitev dveh ali več delovnih organizacij.

Za prenehanje dela zaradi trajnejšega zmanjšanja obsega poslovanja niso potrebni navedeni pogoji. Vzrok za to prenehanje dela je lahko tudi pomanjkanje surovin, zmanjšanje proizvodnje in podobno, tj. da so nastopile objektivne okoliščine, ki so vplivale na zmanjšanje obsega dela oziroma poslovanja.

Trajnejše zmanjšanje obsega dela ali poslovanja pa lahko povzroči tudi odpravo delovnega mesta ali potrebo, da se zmanjša število delavcev na delovnem mestu. Razlika je samo v tem, da v prvem primeru nastopi odprava delovnega mesta oz. zmanjšanje števila delavcev na delovnem mestu zaradi izpolnitve organizacije dela, medtem ko v drugem primeru nastopi odprava delovnega mesta ali, kar je najpogostejše, zmanjšanje števila zaposlenih zaradi zmanjšanja obsega dela ali poslovanje iz drugih vzrokov.

Zvezni sekretariat za delo pojasnjuje v nekem konkretnem primeru, da ni treba istovetiti zmanjšanja obsega dela z odpravo delovnega mesta, ker bi s tem zožili pravne možnosti delovne organizacije, da elastično postopa in obravnava določene situacije.

Vsekakor zakon pri tem ni precizen in je treba pri odločitvah organov o prenehanju dela delavca zaradi navedenih vzrokov točno ugotoviti okoliščine, da ne bi prišlo do sporov.

Posebno je vprašanje, ali obstaja možnost za razporeditev delavcev na drugo delovno mesto v podjetju, kadar se odpravi delovno mesto oz. zmanjša število ali če se trajnejše zmanjša obseg poslovanja. (O tem, da se lahko sprejme sklep o prenehanju dela delavca brez njegove volje iz prej naštetih vzrokov šele takrat, ko delavca ni mogoče razporediti na drugo ustrezno delovno mesto v podjetju, smo pisali že v prejšnji številki našega vestnika.)

Pri izdajanju odločbe o prenehanju dela se premalo obrazložijo vzroki, zaradi katerih je prišlo do sklepa o prenehanju dela. Zakon predpisuje, da mora sklep o prenehanju dela vselej vsebovati tudi pravni pouk, kako lahko delavec uveljavlja pravico do pravnega vstopa v delovno organizacijo. Po zakonu je namreč pravica delavca, da ima pravico znova stopiti na delo, če delovna skupnost v enem letu znova vpelje delovno mesto oziroma vpelje podobno delovno mesto ali poveča število delavcev na delovnem mestu, za katero delavec po svojih sposobnostih ustreza.

Brez volje delavca preneha delo v delovni organizaciji, če delavčeva sposobnost ne ustreza zahtevam delovnega mesta. Pri tem je treba strogo ravnati po 105. členu TZDR, ki predpisuje postopek za ugotavljanje omenjenega vzroka. Na prvo mesto vsekakor postavlja zakon strokovno sposobnost, vendar je nujno, da se upoštevajo tudi druge delovne sposobnosti in elementi delovne sposobnosti v širšem smislu. Kriterij je lahko samo prizadevanje delavca na delovnem mestu. Delavec ima lahko potrebno strokovno izobrazbo, ki se zahteva za delovno mesto, vendar iz subjektivnih vzrokov ne dosega niti povprečnega delovnega rezultata. Samo nepopolna strokovna izobrazba še ne more biti razlog za prenehanje dela, če drugače sposobnosti in učinek dela ustrezajo potrebam delovnega mesta.

Kvaliteta dela je izredno važen faktor za oceno strokovne sposobnosti. Vzeti je treba v poštev dejstva, če delavec dela napake pri svojem delu, npr. kvari material, ne postopa v redu s stroji in drugimi sredstvi za delo, če je delavec neažuren, torej vsa dejstva, iz katerih se lahko ugotovi, da kvaliteta dela ne ustreza. Na kratko lahko rečemo: glede strokovne izobrazbe je treba upoštevati strokovnost samo kot pravilo. Nasprotno pa je treba vedno dokazovati. Pri ugotavljanju ali delavec ustreza zahtevam delovnega mesta, je treba oceniti delavca, če dosega vsaj povprečne učinke ali skrbi za sredstva pri delu, za stroje, instalacije in pod. ali spoštuje in se ravna po predpisih o varnosti pri delu oz. povzroča nesreče pri delu. Dalje, kakšen je glede discipline, čeprav je zaradi tega možno izreči tudi ukrep izključitve zaradi kršitve delovne dolžnosti. Važen je tudi kriterij glede izpolnjevanja določil internih pravilnikov, sklepov samoupravnih organov in drugih organov. Zlati to velja za vodstvena delovna mesta.

Postopek pri ugotavljanju, če delavčeva sposobnost ustreza zahtevam delovnega mesta, je zelo podoben tistemu pri ugotavljanju sposobnosti za časa poskusnega dela. Je pa vsekakor še temeljitejši, ker je treba upoštevati dodatne ugotovitve, ki jih pri poskusnem delu ni mogoče tudi ni potrebno.

Rajko Zupančič

Dobro in slabo iz Novih Jarš

Kaj pravi Milenko Roš o naših novih stanovanjih, ki jih gradimo v Novih Jaršah

Lani jeseni so se prvi stanovalci vselili v nove stanovanjske bloke v Novih Jaršah, ki jih gradi naša delovna enota Ljubljana-okolica. Zdaj je v teh stanovanjskih blokih že več deset stanovalcev, zato nas je zanimalo, kako in kaj se počutijo v novem okolju. Na slepo srečo smo pozvonili v enem izmed blokov, in sicer v tretjem nadstropju pri Milenku Rošu.

Tovariš Roš, ki sicer našemu kolektivu ni povsem tuj, saj ga že poznamo kot direktorja delavske univerze »Boris Kidrič« in s tem kot sodelavca pri organizaciji marsikaterega našega strokovnega tečaja, je rade volje odgovorjal na vprašanja. Seveda pa je tudi pokazal kar konkretno na ta ali oni »greh«, ki si ga lahko vsakdo ogleda v stanovanju.

»Preden sem se preselil semkaj v Nove Jarše,« je začel pripovedovati tovariš Roš, »sem tudi stanoval v eni izmed Gradisovih stavb, namreč v montažnih blokih PBM v Vodmatu. Torej sem že skoraj »strokovnjak« za Gradisova stanovanja.«

In kakšne so ocene, ki jih je dal novemu stanovanju tov. Roš?

»Predvsem ne morem prehlaliti novega okolja. To je v primerjavi z Vodmatom kot noč in dan,« je dejal tovariš Roš. »Tu v Novih Jaršah imamo čudovito lep razgled na Smarno goro, na Polhograjske Dolomite in naprej na Jelovico, vse tja do Triglava, ki pa se vidi seveda le ob lepem vremenu. No, pa lokacija seveda še ni vse. Izredno smo zadovoljni s tlorisno rešitvijo stanovanja. Govoril sem z več stanovalci in nisem slišal drugega kot hvalo. Vsa čast arhitektu, ki je projektiral to stanovanje, mislim, da boljše tlorisne rešitve, kot jo imamo v teh stanovanjih, skoraj ni moč narediti.«

Tovariš Roš pa je pohvalil še več drugih stvari. Primerjal je stanovanje v bloku PBM in tu, v Novih

Jaršah, in seveda našel precejšnje razlike v prid Novih Jarš. Ni pomembno samo to, da so v teh hišah precej večje stanovanjske površine kot v blokih PBM; tu, v Novih Jaršah, je še več drugih prednosti. Na primer: stanovanja so ogrevana s centralno kurjavo, pohištvo v kuhinji je precej kvalitetnejše od tistega v blokih PBM, v Novih Jaršah je kopalnica ločena od stranišča, v kuhinji imajo dvojno pomivalno korito. Ljudem je zlasti všeč, da so kmalu po vselitvi dobili v neposredni bližini samopostrežno trgovino, ki je zelo dobro založena, nedaleč od blokov je tudi zanja avtobusna postaja, ki omogoča stanovalcem kar dobre avtobusne zveze s središčem mesta. No, in seveda lokacija ob robu mesta nudi še vrsto drugih ugodnosti — zlasti kolikor toliko dober zrak, mir, prijetno okolje. Tovariš Roš je tudi pohvalil projektantovo zamisel, da je v blokih razmestil več garaž, ki so vrh vsega še ogrevane in tudi ne pretirano drage. Žal jih je sicer premalo, toda tisti avtomobilisti, ki so dobili prostor za svojega fička ali spačka kar v bloku, so seveda na moč zadovoljni.

No, kot rečeno, pa nam je direktor Roš pokazal tudi nekaj »grehov«. In, po pravici rečeno, ni jih bilo niti tako malo.

Kaj bi naštevali! Površnost, malomarnost in nasploh slab delovni odnos pri zaključnih in obrtniških delih. Če so stranke zelo zadovoljne na primer z lamelnim parketom

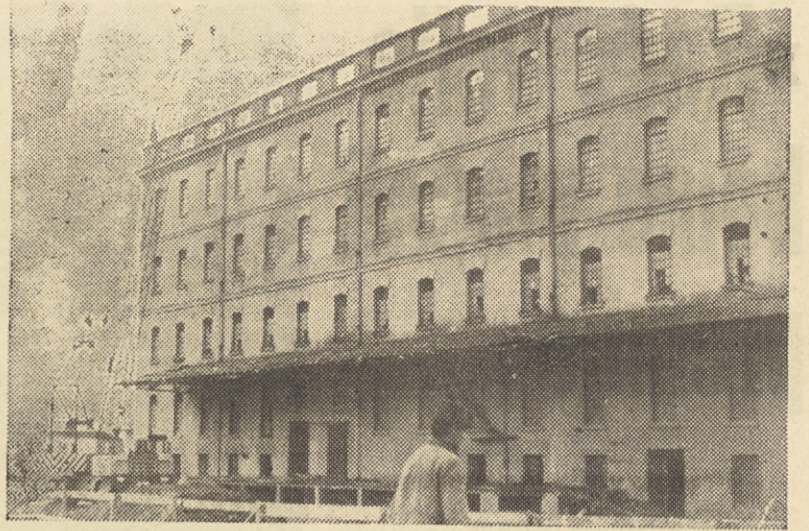
ali vinaz-ploščicami v kuhinji, pa je precej pritožb nad stropi in stenami, ki kažejo marsikje grde špranje. Tudi ob oknih so pokazali nekaj tako velikih špranj, da bi vanje skoraj lahko vtaknil cel prst. Na balkonu so na tleh vidni debeli ostanki oljnate barve, ki jo je delavec pozabil odstraniti. Na stropu logie (tov. Roš stanuje v 3. nadstropju) je opaziti že znake zamakanja, kajti logia v četrtem, tj. najvišjem nadstropju, nima strehe in vse kaže, da bo voda začela pronicati skozi betonsko ploščo. Tudi pri oknih in vratih bi našli precej napak: nekaj oken se slabo zapira, površina nekaterih vrat ni gladka, ampak valovita. V enem izmed oken je steklo kar razpolovljeno. Tudi pri centralni kurjavi bi lahko še našli nekaj »grehov«. No, našeti »greh« seveda niso vsi, vsekakor pa bi se morali naši graditelji potruditi, da bi jih bilo na drugih blokih čim manj.

K. O. Maribor: Varnost

Dne 15. IV. 1967 je bila demonstracija požarno-varnostne službe pri kovinskih obratih v Mariboru. Ob tej priložnosti je referent VD Kranjc vse člane obrata seznanil z novo sprejetim pravilnikom o varnosti dela, naker je predstavnik varnostne službe podjetja tov. Lorenčič Jože poudaril pomen varstva pri delu in z živimi primeri poudaril važnost ukrepov, ki jih zakon in pravilnik predpisujeta.

Ker je v sklopu varnosti tudi požarna varnost, je vodja gasilske skupine tov. Senekovič Alojz praktično prikazal delovanje in uporabo gasilnih aparatov in pripomočkov.

Franc Tomine

Stari in novi objekt za »Veležitar« v Celju

Zelo kratek rok - 15. junij

Na gradbišču »Veležitarja« v Celju so optimisti

Na cesti v trikotu skladišča »Merkur«, »Petrol« in trase bodoče nove ceste v Trnovlje gradi celjska enota veliko podno skladišče za podjetje »Veležitar« v Celju.

Skladišče je zgrajeno po tipskem projektu. Je 5-etažna skeletna stavba na 1600 m² zazidalne površine, v zidanim in fugiranimi polji. Skladišče bo služilo za žito v razsutem stanju. Montirana bo posebna naprava za transportiranje žita iz etaže v etažo. Investicijska vsota je 334 milijonov starih dinarjev.

Gradnja žitnega silosa v Celju je nujna, saj je proizvodnja žita v primerjavi z letom 1950 narasla za 50%.

Po podatkih svetovne organizacije FAO se Jugoslavija glede potrošnje žita nahaja na vrhu lestvice. Podatki za leto 1965 kažejo, da je pri nas potrošnja žita na enega prebivalca 197 kg, v Avstriji 98,2 kg, na Danskem 75,1 kg, na Madžarskem 133 kg, v Indiji 142 kg itd. Le v Turčiji je poraba žita na prebivalca večja kot pri nas — 223 kg.

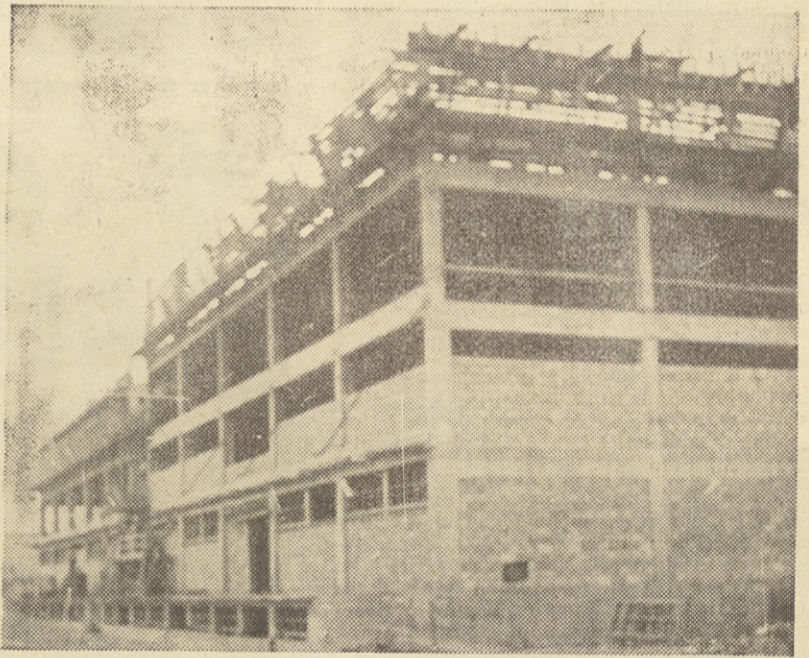
Z gradnjo smo pričeli 10. januarja 1967, je začel pripovedovati ing. Ferdo Cvikel, z rušenjem starega objekta pa 10. decembra. Staro, dotrajano skladišče smo podrli v dobrih dvanajstih dneh, česar brez mehanizacije ne bi mogli napraviti.

Rok za dovršitev objekta je zelo kratek, toda graditelji so trdno prepričani, da bo objekt do 15. junija gotov. Kletni prostori in prva etaža so gotovi. Ker etaže dokončujejo vzporedno, bodo takrat, ko bo objekt pod streho, gotovi še nadaljnji dve etaži.

Na objektu ni zastojev niti glede materiala niti ljudi. Vse teče brezhibno, kar je prav gotovo sluga dobrega vodstva. »Če material pravočasno naročiš, dobiš vse,« je dejal tovariš ing. Cvikel. Ker je rok kratek, delajo v dveh izmenah, in to po 12 ur dnevno. Na objektu je 92 delavcev, od tega 22 tesarjev in 20 zidarjev.

Sklicali smo tudi kratek sestanek graditeljev, ki so med drugim dejali: »Z vsem smo zadovoljni, le dela je premalo, to pa v Celju ni nič novega.«

L. C.

Poškodb in obolenj za 27% manj

»Življenski in delovni pogoji gradbenih delavcev« — to je bila tema, o kateri je razpravljal centralni odbor sindikata gradbenih delavcev Jugoslavije. Plenarne seje, ki je bila v Beogradu 18. maja, sta se udeležila tudi naša člana Drago Janušič in Stane Uhan.

Zelo obširno gradivo je obsegalo zlasti tehnično zaščito, zdravstveno varstvo, problematiko stanovanj za gradbene delavce, prehrano delavcev ter problematiko terenskega dodatka.

Primerjali smo naše podatke glede števila nesreč, izgubljenih dni zaradi poškodb in boleznih z jugoslovanskimi in ugotovili, da smo nekaj nadpoprečni. Če se primerjamo z nekaterimi boljšimi podjetji s področja varstva (»Tehnika« Zagreb), potem vidimo, da še zaostajamo. Ohrabrujoče pa je dejstvo, da smo v letošnjih prvih šestih mesecih zmanjšali izostanke zaradi poškodb in obolenj za 27% v primerjavi z enakim lanskim obdobjem, oziroma za 14,5% v primerjavi z lanskim letom.

Menimo, da so k temu izboljšanju

pomagali med drugim tudi rezultati široke akcije centra za izobraževanje in varnostne službe podjetja. Večina članov je namreč že seznanjena z varnostnimi predpisi, vtem ko je izpit do danes opravilo že 160 tehnikov, inženirjev in delovodij ter 560 delavcev. Izpiti o poznavanju varnosti pri delu so za vse člane kolektiva obvezni. Predvidevamo, da bodo izpiti končani do konca junija.

Vsi člani kolektiva so izpit vzeli zelo resno ter pokazali zelo pozitivne rezultate.

Na seji je bila izražena tudi potreba po znanstvenem raziskovanju na tem področju. Predloženi sta bili dve konkretni temi, in sicer: »Vzroki in posledice traumatizma (poškodb) v gradbeni operativi in in-

dustriji gradbenega materiala« ter »Poklicna obolenja v gradbeništvu«.

Najbolj zavzeto so člani plenuma razpravljali o terenskih dodatkih. V gradivu centralnega odbora (str. 51) piše: »V vseh republikah razen Slovenije se terenski dodatki v glavnem utrjujejo na temelju prejšnjih kriterijev, se pravi, da se dajejo tistim delavcem, ki delajo zunaj sedišča podjetja, ali pa tistim, ki stanujejo daleč od kraja proizvodnje.«

Naš primer, ki dobijo terenski dodatek tudi tisti, ki pridejo »na delo v copatah«, ni edini v Sloveniji, je pa redkeje uporabljen v drugih republikah.

Mi smo prikazali vzroke za tako stanje. Končno si nismo sami »skuhali kaše«. Bržkone je sam predpis pripomogel k sedanjemu stanju.

Predsednik sindikalnega odbora tov. Munjas, je poudaril, da terenski dodatki za neterensko delo zelo kvarno učinkujejo na nagrajevanje po delu. Posebej je tudi poudaril, da so delavci v posebno neugodnem položaju, ko gredo v pokoj ali pa med bolezenskim dopustom, ker se terenski dodatki ne štejejo niti v prvem niti v drugem primeru v osnovo.

Prvi strokovni izpiti v podjetju

Izpit je položilo prvih deset kandidatov

Strokovni izpiti so bili za gradbeno stroko obvezni vsa leta nazaj. Z njimi so gradbeni tehniki in nženrji dokazovali svojo sposobnost, da lahko samostojno izvajajo ali projektirajo gradbena dela. V tem ko so doslej polagali te izpite pri pristjnim državnem organu, sonovi predpisi to pristojnost in z njo tudi obveznosti polaganja strokovnega izpita ukinili in prepustili gospodarskim organizacijam, da same uredijo preverjanje strokovnosti svojih ljudi.

Ker je v našem podjetju več tehnikov in inženirjev, ki imajo že pogoje za polaganje strokovnega izpita, smo se odločili, da bomo v podjetju sami razpisali izpite in tako omogočili prizadetim strokovnim delavcem, da opravijo strokovni izpit in dobijo pooblastilo za izvajanje del.

Prvih deset kandidatov je strokovni izpit polagalo pred nekaj dnevi, drugi se bodo lahko prijavili za jesenski izpitni rok. Polaganje strokovnega izpita v podjetju predvideva kratko kontrolo tistega znanja, ki je potrebno za samostojno izvajanje gradbenih del, poznavanje organizacije gradbišča, operativnega planiranja in predpisov o teh-

nični varnosti. Jasno pa je, da morajo kandidati tudi dokazati svoje znanje o notranji zakonodaji v podjetju, kalkulacijah, jugoslovanskih standardih in o gradbenih predpisih.

Cprav je vsebina strokovnega izpita močno skržena, zajema torej vse tisto znanje, ki je za izvajalca del bistveno, da lahko samostojno opravlja proizvodne naloge. Upamo, da nam bodo strokovni izpiti v tej obliki dali dovolj sigurnosti, da bomo izdali pooblastila za izvajanja del in zaupali odgovorna delovna mesta samo tovarišem, ki bodo v svojih praksi dovolj izpopolnili svoje strokovno znanje.

Ing. A. P.

NAPREDEK SAMOUPRAVLJANJA

Iz poročil upravnih odborov enot podjetja

Ob izvolitvi novih upravnih odborov v enotah podjetja so dosedanji upravni odbori poročali o svojem delu v mandatni dobi.

Iz poročil je mogoče razbrati veliko delavnost izvoljenih organov upravljanja v enotah in smotnost njihovih odločitev glede uspešnosti gospodarjenja. Viden je napredek, če primerjamo delo za nekaj let nazaj. Lahko bi trdili, da pridobiva samoupravljanje vedno bolj na veljavi in se oblikuje ter dejansko poglavlja tako, da sodelujejo pri delu izvoljenih organov že skoraj vsi člani kolektiva posamezne enote in so živo zainteresirani za delo tistih, katerim so zaupali tako odgovorno nalogo, kot je upravljanje z družbenimi sredstvi.

Redna mesečna poročila o poslovanju, ki so jih organi upravljanja v enotah stalno obravnavali, so jim služila za temeljito podlago pri spre-

jemanju takšnih odločitev, ki naj bi dale uspešne rezultate.

K tej splošni ugotovitvi povzema mo del poročila predsednika upravnega odbora kovinskih obratov v Mariboru.

»Slišijo se pritožbe, da člani samoupravnih organov delajo in upravljajo čisto samostojno, da se z nikomer ne posvetujejo, da ne vprašajo za mišljenje člane kolektiva in celo, da delajo nekako tajno ipd.

Ali si lahko dopustimo take očitke?

Mislim, da je izvolil kolektiv svoje organe upravljanja zato, da bodo zastopali njegove interese kot celote...«

Nadalje omenja poročilo, da se družbeno-politične organizacije premalo zavzemajo, da bi seznanjale člane delovne skupnosti o sklepih samoupravnih organov in da so premalo aktivne pri pripravljanju pred-

logov, ki naj bi jih sprejeli samoupravni organi iz svoje pristojnosti. V oporo organom upravljanja so bila prizadevanja vodstev obratov za uspešno delo v enoti.

Delovna skupnost enote postaja vse bolj odločilen faktor pri gospodarjenju. Člani kolektiva se zavedajo, da so od uspešnega poslovanja podjetja in posamezne enote odvisni njihov redni zaslužek in nadaljnji razvoj ter zviševanje standarda.

Zelo pohvalno je, da organi upravljanja prisluhnejo predlogom volivcev — upravljavcev, da se zavedajo svoje odgovorne naloge in funkcije, ki so jo prevzeli ob izvolitvi. Zaupanje, ki so jim ga dali volivci — upravljavci, jim nalaga, da svoje delo v redu opravljajo in da se čutijo odgovorne tistim, ki so jim to zaupanje dali. Le tako bo samoupravljanje v podjetju doseglo takšno stopnjo, kakršno si vsi želimo in samo na takšni podlagi bodo doseženi tudi boljši poslovni rezultati.

»Rade volje bomo plačali premijo«

Predstavnik gostinskega podjetja »Kvarner« z Reke inž. Mate Senjanović je zadovoljen z našim delom

Kadar je priložnost, jo je treba zgrabiti. Takšna priložnost se je ponudila tudi v četrtek, 18. maja, ko je prišel za en dan v Ljubljano inž. Mate Senjanović iz Opatije. Kdo pa je inž. Senjanović? Simpatični in postavnj inženir je nadzorni organ in hkrati predstavnik našega investitorja, gostinskega podjetja »Kvarner« z Reke, ki mu naše podjetje v Opatiji gradi sodoben nov hotel.

Inženirju Senjanoviću smo najprej postavili nekoliko kočljivo vprašanje. Vrašali smo ga, kako to, da se je podjetje »Kvarner« odločilo ravno za »Gradis«, saj iz prakse v naši ožji domovini — Sloveniji — kar dobro vemo, da razni občinski veljaki le neradi vidijo, če pride v njihovo občino graditi kakšno drugo, tuje podjetje, ki ni iz njihove občine.

»Veste, mi smo predvsem trgovci.« je kratko odgovoril inž. Senjanović. »In če nam nekdo ponuja takšno ali drugačno blago ceneje kot drugi, ga kupimo od tistega, ki je cenejši.«

Inženir Senjanović je še povedal, da se je na licitacijah pojavilo precej podjetij, tudi takšna, ki nimajo nikakršnih izkušenj niti referenc. Toda podjetje »Kvarner« se ni zmenilo za lokalne in druge vplive. Odločili so se, da zaupajo gradnjo novega hotela v Opatiji našemu podjetju zato, ker je »Gradis« ponudil najkrajše roke in tudi ugodno ceno.

»Tako smo se odločili za Gradis, saj vemo, da je to veliko in solidno podjetje, z izkušenim kadrom, dobro opremljeno in z bogato tradicijo.« je poudaril inž. Senjanović.

»In kako ste zadovoljni z delom pri gradnji hotela?« je bilo naslednje vprašanje.

»Glede na izredno kratek rok, ki ga je dobil Gradis, lahko izrečem samo pohvalno oceno.« je nadaljeval inž. Senjanović. Poudaril je, da je Gradis ljub izredno ostremu roku zgradil hotel že pred rokom — kar 10 dni prej, kot je določal pogodbeni rok. Stavba novega hotela »Hotel de Paris« bi namreč morala biti zgrajena do strehe, tj. do tretje gradbene faze, do 8. maja, v resnici pa so slavili »gliko« — tako je v smehu dejal inž. Senjanović — že 28. aprila.

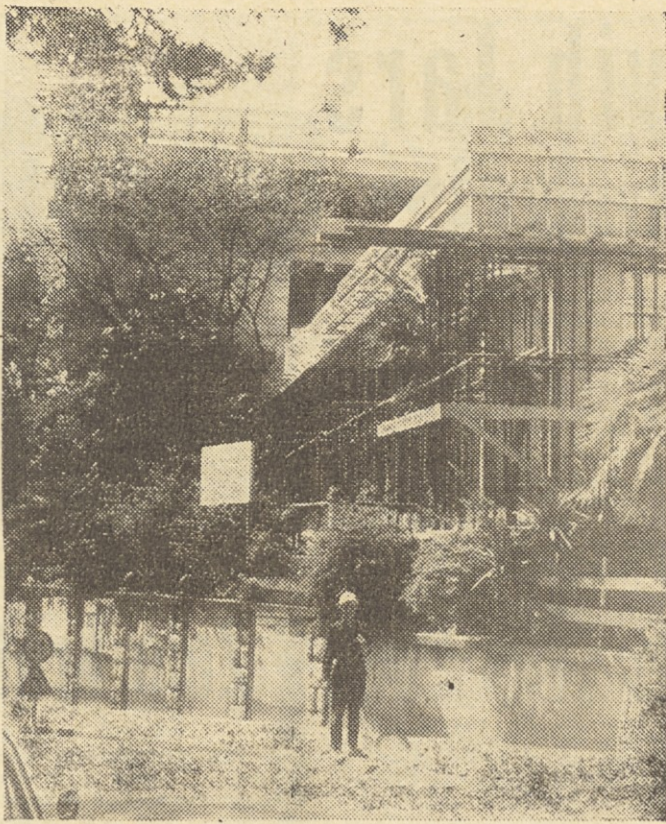
»Kako pa ste zadovoljni s kvaliteto?«

»O tem se sploh ne pogovarjamo,« se je nasmešnil nadzornik investitorja. »Kvalitetno delo je osnovni pogoj; če ne bi na primer Gradis ali kdo drugi delal kvalitetno, bi delo prekinili.«

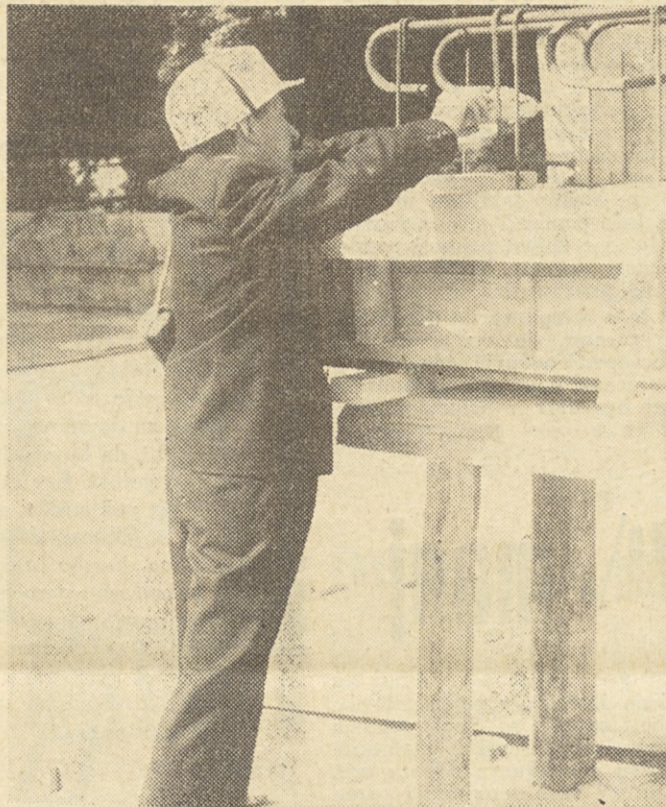
Potem je inž. Senjanović še enkrat poudaril pomemben uspeh Gradisa, ki je v tako kratkem roku zgradil tolikšen objekt in pri tem rok še presegel. »Pri tako kratkih rokih je pomemben vsak dan,« je dejal inž. Senjanović. »Zato je deset dni naskoka še tem pomembnejši uspeh za Gradis.«

V pogovoru je predstavnik investitorja iz Opatije omenil še razmeroma težavne delovne pogoje (majhen prostor gradbišča, skalnat teren in podobno), kakor tudi druge okoliščine. Zlasti ni bilo lahko zato, ker je podjetje »Kvarner« v zadnjem hipu dobilo kredite za to gradnjo, s tem v zvezi pa se je začela tudi naglica pri izdelavi načrtov. Vse to skupaj — kratki roki, pomanjkanje tehnične dokumentacije, težavni delovni pogoji in podobno — bi lahko ustvarilo zelo nervozno atmosfero, tako pri investitorju kot pri izvajalcu.

»Veste znano mi je nekoliko provincjsko in primitivno naziranje, naj bi bil nadzorni organ stalno skregan z izvajalcem,« je dejal ob koncu pogovora inž. Senjanović. »Osebnostem prav nasprotnega mnenja: menim, da morata oba lepo prijateljsko in krepko sodelovati. To nam je z Gradisovimi ljudmi tudi v polni meri uspelo in v tem je verjetno tudi nekaj skrivnosti uspeha. Čeprav čakajo Gradis še velike naloge — obrtniška dela — imam v Gradisove ljudi, strokovnjake in delavce, polno mero zaupanja. Prepričan sem, da bo naš hotel do roka, do 15. julija, povsem končan. Morda še kak dan prej; vsekakor bomo mi kot investitorji prav rade volje plačali premijo, ki bi si jo Gradis zaslužil, če bi opravil delo pred rokom, kakor pa če bi mu morali zaradi zamud zaračunati penale. Resnično, raje bomo plačali premijo, kakor pa zaračunali penale.«

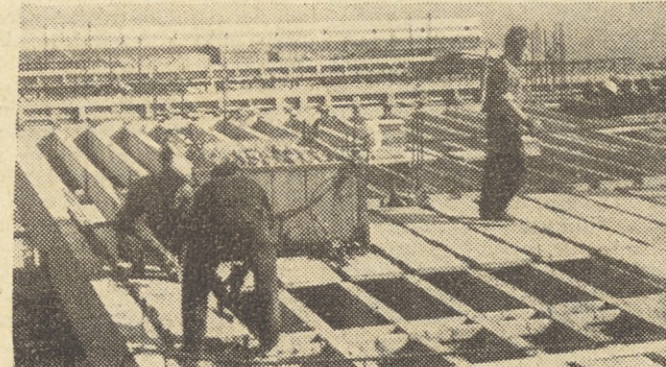
V Opatiji gradimo velik 9-etažni hotel za gostinsko podjetje Kvarner in Prehrano Ljubljana. V hotelu bo 90 sob z 270 zelo modernimi ležišči

In tole je tehnični vodja ing. Saša Skulj pri kontroli

Zal nam je v objektiv uspelo ujeti le štiri izmed nešteto pridnih graditeljev

Postavljanje plošče čez nosilce. Danes je seveda hotel že pod streho. Gradbena dela so bila izvršena v rekordnem času. Tu so se graditelji pod vodstvom tovariša Zorka zelo izkazali

Ali je res nekaj »gnilega v deželi gradbeništva«

Republiški svet sindikatov in gospodarska zbornica SRS sta pripravila posvetovanje o perečih problemih gradbeništva

»Gradbinci bi se morali pogovoriti o marsičem. Nekaj gnilega je v deželi...« je kot zadnji diskutant dejal direktor poslovnega združenja GIPOSS inž. Sergej Bubnov na širokem posvetovanju o perečih problemih gradbeništva v SRS, ki sta ga v torek, 16. maja pripravila skupno republiški svet sindikatov in gospodarska zbornica SRS. Iz našega kolektiva so se posvetovanja udeležili inž. Alfred Peteln, inž. Branko Vasle, sekretar podjetja Rajko Zupančič ter člani plenuma RO.

Med referatom in materiali za omenjeno posvetovanje ter med večjim delom diskutantov je bilo čutiti določeno neskladje. Medtem ko je gradivo, pripravljeno za posvetovanje, opozarjalo na vrsto slabosti v slovenskem gradbeništvu (zlasti smo lahko zaskrbljeni, da nazadujemo v slovenskih gradbenih podjetjih dohodek, skladi itd., da nas vse republike že prehitujejo glede čistega dohodka, angažiranja v tujini in podobno), pa je več govornikov izražalo drugačno mnenje. Slišali smo, da je zdaj pač reforma in da je čisto prav, če se dobra podjetja vse bolj in bolj razvijajo ter uveljavljajo, medtem ko slabša vse bolj propadajo. Reforma je pač zahtevala selekcijo. Vrh tega je bilo izraženo mnenje, da smo v naši republiki zaustavili investicijsko potrošnjo bolj kot v drugih republikah — to pa se seveda najbolj pozna v gradbeništvu. Več govornikov je menilo, da je pač zdaj recesija in da je gradbeništvo v zadnjih 20 letih doživelo že 4 takšne »oscilacije«, zato si ne kaže preveč beliti glave. Po mnenju nekaterih diskutantov trenutno še ni dovolj denarja za večji obseg investicij, saj smo v prejšnjih letih zgradili brez denarja tisto, kar moramo danes — v reformnem obdobju — lepo plačati.

Kljub pripombam, ki so skušale nekako zmanjšati ostrino kritike v pripravljenem gradivu, pa smo vmes slišali tudi več kritičnih pripomb na rovaš problemov v gradbeništvu. Nekaj govornikov je poudarilo potrebo po tesnejšem sodelovanju, po kooperaciji in integraciji, po čvrstjših dogovorih med podjetji. Nekdo je lepo povedal, da so si gradbinci v času največje konjunktore kar enostavno delili tržišča oziroma interesne sfere, zdaj, ko je reforma, pa se na licitacijah marsikdaj med seboj žre hujše kot stekli psi. O poslovnih politiki, o licitacijah itd. še marsikje odloča le ozek krog ljudi (ne pa samoupravni organi), še vedno se v poslovne zadeve vmešavajo župani in drugi, ki tu ne bi smeli imeti nič opraviti. Skratka, morda pa je res »nekaj gnilega v deželi...«

Naši delavci v Plominu

Kot kooperant zagrebškega podjetja »Tehnika« bomo opravili vsa tesarska dela

Naše podjetje je že lani navezalo tesnejše stike z zagrebškim gradbenim podjetjem »Tehnika«. Te vezi so obrodile sadove letos, ko je »Tehnika« kot najugodnejši ponudnik prevzela gradnjo nove termoelektrarne blizu Plomina. »Tehnika« nam je prepustila kot kooperantu vsa tesarska dela, ki so za I. fazo preračunana na 350 milijonov starih dinarjev.

Termoelektrarna Plomin leži prav blizu morja in bo za svoje obratovanje porabila letno okrog 250.000 ton premoga iz bližnjega premogovnika v Raši. Njena moč bo 125 megavatov, z električno energijo pa bo zalagala zlasti celotno področje Istre in Kvarnera, do Reke, Opatije in Moščenic vse do Pule in okoliških krajev.

Kmalu po prvomajskih praznikih so naši tesarji začeli prihajati na gradbišče HE Plomin, kjer bomo prevzeli tesarska dela. Na gradbišču bo zaposlenih okrog 50 tesarjev, večji del iz gradbenega vodstva Ljubljana. Naši tesarji bodo svoji nalogi prav gotovo kos, saj so si pridobili mnogo izkušenj že pri gradnji ljubljanske toplarne, nekateri med njimi pa so delali tudi v Šoštanju. Večji del tesarjev se bo v Plomin preselil iz Opatije, kjer so tesarji pri gradnji novega hotela že končali svoje delo. Res je pa, da bomo morali svojo nalogo v Plominu opraviti v zelo kratkem roku, saj imamo na voljo le 180 delovnih dni. To pomeni, da bodo naši tesarji delali v Plominu vse leto in morda še v januarju prihodnjega leta.

Naloga, ki smo jo prevzeli v Plominu, pa je po vsej verjetnosti šele »prvi zalogaj« in mu bodo slej ko prej sledili še drugi. Omenjenih 350 milijonov se namreč nanaša šele na tesarska dela za I. fazo, torej za glavni pogonski objekt. Ko bo ta končan, bodo prav gotovo prišla na vrsto še druga dela oziroma drugi objekti, za katere bomo — upajmo, da ne bo zadržkov — spet lahko prevzeli tesarska dela.

Razen tesarjev iz gradbenega vodstva Ljubljana sodelujejo pri gradnji HE Plomin tudi tesarji iz Skofje Loke, kjer bodo opaže pripravljali, vsem ko jih bodo naši delavci na gradbišču samo montirali. Vrh tega pa se v kooperaciji z zagrebško »Tehniko« odpirajo še nove in dodatne naloge, ki nam bodo prav tako prinesle določene koristi. Tako smo pred kratkim dobili nalogo, da postavimo v naselju tri barake za delavce, hkrati pa smo »Tehniki« priskočili na pomoč pri pripravljalnih delih. Vsekakor je naše sodelovanje pri gradnji HE Plomin nov dokaz, da se nam v pametni kooperaciji obetajo v prihodnosti lepe možnosti, hkrati pa kaže ta primer, da se nam ni bati bodočnosti, če bomo sposobni držati najostrejšje roke in kvaliteto.

Spet je leto naokoli...

Z obiska pri pionirjih bistrške šole

Clovek si ne bi mislil, da je že eno leto minilo, odkar sem zadnjičkrat videla prekmursko ravnico in pionirje bistrške šole. Pa vendar je tako! Letos sem pričakovala ta dan še bolj z veseljem in radovednostjo, saj so se v tem letu vselili v novo šolo in me je prav zanimalo, kakšna je.

Toda presenečenje je bilo nadvse veliko. Ze od daleč smo v lepem sončnem zgodnjem jutru zagledali belo poslopje, ki se je svetlikalo v drevju. Bila je prav zares nova, lepa in ponosna šola. Nad vhodom, ki je bil slavnostno okrašen, me je pozdravil napis: »NE ZA SOLO. ZA ŽIVLJENJE SE UCIMO«. Kar nekam s strahom sem stopila v široko šolsko vežo. Od tu so nas prijazni upravitelj Stanko in drugi peljali na ogled šole. Imajo res lepo kuhinjo — moderno opremljeno, zelo prijazno obednico, kjer dobivajo pionirji tople obroke, zbornico in pisarne. Iz šolskih razredov, ki so zelo svetli in prostorni, opremljeni s sodobno opremo, se vidi daleč naokoli. Šola ima tudi centralno kurjavo, garderobe, kjer se učenci preoblačijo in umivajo s tuši. Poleg tega imajo še foto-laboratorij in fizikalno sobo. Na žalost telovadnice še nimajo, zato pozimi telovadijo v prostorni šolski avli, poleti pa na prostem.

Po pozdravu pionirjev, ki je bil zelo prisrčen, smo gledali program, ki so ga našudirali učenci posameznih razredov. Bil je zelo lep in pester program in gre vsa pohvala pionirjem in učiteljskemu kolektivu za njihov trud, ki ga vlagajo v delo in razvoj prekmurske mladine.

S celotnim učiteljskim kolektivom smo šli na izlet na Muro. Tu sem si prvkrat od blizu ogledala Muro in pa gostišče »Bobri«, ki je v stilu stavbe na koleh. Poleg nje je znani prekmurski mlin, spremenjen v muzej in verjetno še edini, kateri se je ohranil.

Po prijetnem popoldnevu, ki smo ga preživel s celotnim učiteljskim zborom, smo se poslovili od Prekmurja, polni lepih spominov in presenečenj na to bistrško vasico.

P. N.

O antikorozijski zaščiti betona

V novembrski številki našega vestnika sem v skromnih vrsticah nanizal nekaj podatkov in dokazoval potrebo po temeljitejši antikorozijski zaščiti kovin. Kako je pri betonu? Kako je pa beton odporen proti raznim korozijskim vplivom?

Osnovni pogoj, da bi bil beton odporen proti kemičnim vplivom, je, da je gost, da nima por: Agresivni mediji so lahko tekočine, plini ali radioaktivni žarki. Najpogosteje so to razne tekočine, ki vsebujejo take kemične sestavine, proti katerim beton ni dovolj odporen, če ga še dodatno ne zaščitimo. Silikati so v betonu navadno zelo odporni proti kemičnim vplivom, v tem, ko se apno pod različnimi kemičnimi vplivi hitro razkrajajo. Čelo mehka voda ga izdvaja iz betona, kar pomeni, da je mehka voda na beton zelo agresivna, oziroma da je beton proti trdi vodi odpornejši. Cela vrsta različnih kislin tudi topi prosto apno v betonu. Tako je že znano, da je običajna kislina voda agresivna. Tudi kisline, ki se pojavljajo pri siliranju živalske krme napada beton. Prisotnost sulfatov omogoča, da se tvorijo kalcijevi aluminosulfati, ki kristalizirajo v velike kristale. Struktura betona se kaj hitro zrahlja in pojavljajo se poškodbe. Tudi mnoge odpadke vsebujejo sulfate, če te prihajajo v dotik z betonom, je ta kaj hitro ogrožen. Razna mineralna olja, ki se ne dajo saponificirati (razstavljati na kisline in glicerol), navadno za beton niso kemično agresivna, kolikor seveda ne vsebujejo kislin. Taka olja pa kaj hitro prodirajo v strukturo betona in zelo zmanjšujejo njegovo odpornost.

Zaključek je torej preprost. Kjerkoli se pojavljajo taki agresorji, je pač potrebno proti njim zaščititi beton. To lahko dosežemo z uporabo raznih premazov, z oblaganjem s ploščicami iz plastičnih in drugih mas, nadalje z umetnimi masami, ki se nanašajo na površino betona s »špaltljanjem« in podobno.

Navedel bom le nekaj primerov zaščite s premazi. Za zaščito betonskih rezervoarjev za pitno vodo so najboljši bitumenski laki s polnilci ali brez njih. Seveda tak bitumenski lak ne sme vsebovati fenola. Kjer takega laka zaradi črne barve ni moči uporabljati, se lahko izbere za premaz lak, izdelan na bazi klorokavčuka ali pa na bazi več komponentnih epoksi smol. Ti zadnji so posebno priporočljivi za zavarovanje plavalnih bazenov. Ti laki se danes dobe tudi v raznih barvnih niansah. Za zaščito opreme hidrocentral, kanalov za odpadne vode za izolacijo proti talni vodi in podobno so zelo priporočljivi in uspešna premazna sredstva, izdelana na bazi katranskih smol. Kjer pa želimo ali moramo imeti svetle tone, tam pač moramo uporabljati le premaze, izdelane na bazi klorokavčuka ali epoksi smol. Za zaščito betona v silosih, kjer se silira živilska krma, zadoščajo že ceneni bitumenski premazi. Na objektih v industriji, kjer je vpliv raznih kislin izrazit zaščitimo ogrožene betone le z uporabo premazov, izdelanih na bazi epoksi smol. Navedeno področje zaščite je veliko preobširno, da bi ga obdelali v enem takem članku. Na tržišču se pojavljajo že mnogi proizvajalci zaščitnih sredstev. Ti nam bodo tudi radi svetovali in garantirali uspeh.

Prozornost betona

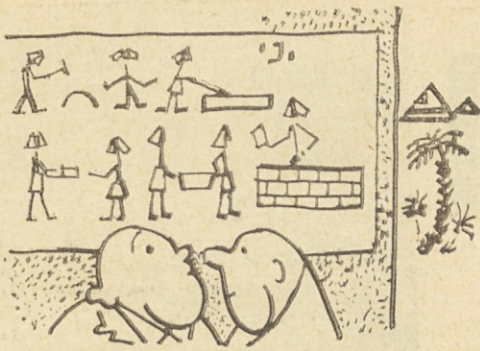
Pravimo, da je gostota betona odvisna od količine por. Vsak beton je več ali manj porozen, čim več ima por, tem bolj je porozen. Pore pa lahko nastajajo v betonu zaradi nepravilnih granulacijskih razmerij, zaradi kapilarnosti in končno tudi zaradi uporabe takega agregata, ki je že sam po sebi porozen. Znano je, da daje večja količina grobih zrn betonu pogoje za večjo trdnost, vendar hkrati omogoča formiranje večjega števila por. Nasprotno, prevelika količina finih zrn narekuje povečano uporabo cementa. Granulacijski sestav agregata torej še kako odločilno vpliva tudi na formiranje por v betonu. Kamenine, ki jih mi uporabljamo za beton, so v pretežni večini apneneci. Apnenec (kalcijev karbonat) pa ni izžirano jedra kamena in vpija vodo — je torej porozen. Nепropustna za vodo sta samo kremenjak in granit. Torej pri izrazito visokih zahtevah betona moramo upoštevati tudi to dejstvo.

Kako nastajajo kapilarne pore? Znano je, da je za vezanje cementa v betonu dovolj le ca. 20% vode v primerjavi s količino cementa, ki ga dajemo betonu. Zadoščal bi torej V : C 0,20. Večja količina vode nam torej omogoča le to, da beton lažje obdelamo in ga sploh lahko vgradimo. Ostanek vode počasi izhlapeva, pri tem pa pušča kapilarne pore.

Bistveno vprašanje je torej zmanjšati V : C faktor na najmanjšo možno mero, da bi pa pri tem ne bila ogrožena vgradljivost. Betonu torej dodajamo razne dodatke, z enim zmanjšujemo V/C faktor, z drugim zopet pospešujemo ali zavlačujemo vezavo itd.

Na tržišču je danes že vrsta takih dodatkov, tako domačih kot tudi uvoženih, z različnimi lastnostmi. Menim, da bi bilo potrebno s posebnim člankom seznaniti vse naše člane. O tem bo potrebno obširneje spregovoriti, tako da bi bil o vplivu le-teh seznanjen čimširši krog sodelavcev, tudi tistih, ki jim ni dostopna domača in tuja strokovna literatura.

Jože Lipovec

V MUZEJU

— Kaj misliš, ali je gradbeništvo v starem Egiptu tudi kdaj stagniralo?
— Kaj hočeš, zgodovina se ponavlja. Sicer pa takrat še niso poznali licitacij.

Zračni mehurčki na gladkih betonskih ploščah

Pri vrstah betona, pri katerih želimo dobiti gladko površino, se nam pogosto zgodi, da dobimo površino, ki je polna luknjic zaradi zračnih mehurčkov. Take luknjice nastajajo tudi, če uporabljamo železne opaže. Betonske površine s takimi luknjicami so neestetske in moramo luknjice zamazati z mavcem ali drugim primernim materialom. Več luknjic, ki nastanejo zaradi zračnih mehurčkov, je opaziti na zgornjem delu opaža.

Kako nastanejo mehurčki?

Tehnika betona, pri katerem želimo imeti gladko površino, ima to prednost, da površino ni treba po razopazenju več obdelovati. Zato pa ta tehnika zahteva mnogo večjo skrb pri ugrajevanju betona, na kar pa se redno pozabi. Med mešanjem in vlivanjem betona v modele se navzame betonska masa določene količine zraka, ki se porazdeli po malti — betonu v obliki mehurčkov. Če teh mehurčkov iz betona ne odstranimo, preden začne beton vezati, tvorijo mehurčki majhne prazne prostore, ki se pojavljajo po razopazenju na površini kot luknjice.

Mehurčki se lahko tvorijo v različnih fazah proizvodnje betona in ugraditve in pogledimo, kaj moramo narediti, da bi preprečili njihov nastanek v vsaki fazi dela.

Izdelava betona

Ce pri mešanju betona uporabljamo mešalce klasične oblike, tj. mešalce z vodoravno osjo, mešanica med obračanjem mešalca prosto pade in s tem privzame tudi neko količino zraka, ki ostane v betonu. Zato je priporočljivo, da uporabljamo za mešanje betona mešalce z vertikalno osjo, tj. protitečne mešalce. Pri mešanju s protitečnimi mešalci se izognemo padanju mešanice in beton ne more sprejeti zraka v taki količini.

— Mineralne agregate moramo začeti mešati pred dodajanjem vode in cementa. Vodo in cement dodajamo postopoma.

— Uporaba plastifikatorja ali aeratorja da betonu večjo plastičnost in zračni mehurčki zato lažje izstopajo iz betona. Videti je paradoksalno, da dodajamo betonu aerator zato, da bi iz njega odstranili zrak. Aerator da betonu zrak v obliki mikromehurčkov in ti tvorijo nekako vezivo med različnimi komponentami betona. Zato se beton lažje zgosti. Ker so ti mehurčki zelo majhni in se med seboj ne morejo združiti, so na površini betona nevidni.

Iztresanje betona

Višina, iz katere iztremo beton, mora biti čim manjša.

Ce iztremo beton zelo hitro in z višine, beton pri udarcu na podlago zapre zraku izhod. Ta zrak potem povzroča zračne mehurčke. Pravilno je, da iztremo beton polagoma in neprekinjeno, tako da ga z male višine vlivamo na že ugrajeni beton. Tekoča betonska masa se razliva po površini v počasnem in neprekinjenem gibanju in iztiska zrak iz betona.

Vibriranje betona

Zračni mehurčki, ki se nahajajo v sveži betonski masi, se dvigajo. Zaradi vibriranja postane beton bolj tekoč, zračni mehurčki se lažje dvigajo in se na površini razpočijo ali pa se zberejo na zgornjem delu betonske stene ali elementa, ki ga betoniramo. Temu pojavu se izognemo tako, da zgornji del bolj vibriramo.

— Zračne mehurčke, ki se držijo opažne stene, moramo najprej odrgati od stene, da se lahko dvignejo na površje. Vibriranje moramo zato ponoviti po vsej površini opaža, posebno pa še tam, kjer imamo močno armaturo ob steni, sicer lahko dobimo površino, ki je deloma gladka, deloma pa polna mehurčkov.

Opaz

Prej navlažen ali naoljen opaž omogoči lažje dviganje zračnih mehurčkov proti površini.

— Fino zrnata površina opaža preprečuje zračnim mehurčkom sprijemanje ob opaž, kar je prav nasprotno od splošnega mišljenja, da se to dogaja ob popolnoma gladkih površinah opaža.

— Opaž, ki je nagnjen proti betonski masi, posebno dobro zadržuje zračne mehurčke. Nasprotno pa se zračni mehurčki lažje ali celo sami odlepajo od ploskve, ki se navzgor odpira.

Opazne plošče

Na vse vrste opažev — iz desk, iz plohov, iz vezanega lesa, kovine in betona — lahko nanesemo zaščitno prevleko. Te zaščitne obloge napravimo zato, da bi podaljšali življenjsko dobo lesu, ki ga uporabljamo za opaž, da ga s tem večkrat uporabimo in da s tem pocenimo gradnjo.

Z večjim ali manjšim uspehom dosežemo z uporabo zaščitnih prevlek naslednje izboljšave:

1. Beton dobi zelo gladko površino, kar nam omogoči, da stene lahko takoj slikamo in jih ni treba ometavati.

2. Ugrajevanje betona je lažje in je manj nevarnosti, da bi dobili v betonu gnezda.

3. Okrepijo se robovi opaža, ki postane odpornejši proti odbijanju in izrabi vogalov, seveda pod pogojem, če je opaž dobro postavljen. Tako tudi preprečimo, da bi pri vogalih štrlela iz površine zidu posamezna mineralna zrna in da bi se iz betona izgubilo cementno mleko. Teoretično bi take pomankljivosti opaža lahko odpravili s lepilnimi trakovi, praktično pa to ne pride v poštev, ker se lepilni trakovi ne prijemajo na oljene površine opaža.

4. Olajša se razopazenje, ker zaščitni film preprečuje betonu, da bi se sprijel z lesnimi vlakni. Tu pa je treba pripomniti, da se včasih dobijo tako gladke ploskve, da se plošče prisesajo na beton in da postane zato razopazenje že zelo težavno.

Premaz z oljem olajša razopazenje, v posebnih primerih pa si pomagamo pri razopazanju tudi s tem, da med opaž in beton vplihavamo zrak. Brez uporabe oljnih premazov se dajo lahko razopaziti le tiste vrste opaža, ki so zaščitene s filmom, izdelanim na bazi silikonov, žal pa tovrstni filmi še niso zadosti preiskani in raziskave še tečejo.

5. Čiščenje opažev med dvema betoniranjema odpade ali pa se močno zmanjša.

6. Les se stabilizira. Nепropustni film (obloga) prepreči prodiranje vlage v les in s tem prepreči krivljenje lesa. Vedno je boljše, da si izberemo take opazne elemente, ki imajo prevleko na obeh straneh, s čimer dosežemo na vsaki strani elementa enak vpliv vode. Opazne plošče, ki imajo prevleko le na eni strani, so sicer cenejše, toda njihova trajnost je manjša in so zato pri uporabi dražje.

7. Če je opazna plošča poškodovana, tj. da ima luknje od žičnikov, obdrgnine, luknje od udarcev in podobno, je tak opaž mogoče popraviti tako, da poškodbe izravnamo z mastiksom, nakar je treba ploščo ponovno prevleči s filmom.

Ta popravila so nujna, sicer se opaž kmalu popolnoma uniči.

8. Ker film zmanjša obrabo opaža in poveča njihovo odpornost, se s tem poveča število ponovnih uporab opaža. Trajnost opaža pa je v največji meri odvisna od skrbi za opaž (npr. od vzdrževanja površine, od vlage, kateri so plošče izpostavljene, od števila prevlek, od pazljivosti pri opažanju — robovi itd.), kot tudi pravilnega ravnanja z njimi, kot npr. od zabijanja in izvlečevanja žičnikov, razopazanja, izčiščenja, skladiščenja, pa tudi od tega, ali tehnično vodstvo na gradbišču pazi na to, da po opaznih elementih ne hodijo in vozijo.

9. Prevleka s filmom, ki je izvršena v tovarni, je najboljša ter stalne in enakomerne kvalitete (primerna temperatura in pritisk). Delo na gradbišču je samo vzdrževanje takih opaznih elementov.

Tudi le os...

Nadaljevanje z 2. str.
Zal je še vedno čutili, kljub reformi in težnjam reforme, da so lokalna podjetja v boljšem položaju od drugih podjetij, ki se pojavljajo na tržišču. Več primerov je, da smo ponudili boljše pogoje dela, boljše kvaliteto, krajše roke in v nekaterih primerih celo nižje cene, pa je bilo delo kljub temu oddano lokalnemu podjetju.

Mislím, da v reformi ni mesta za lokalistične težnje, razne poslanske intervencije, familiarne zveze itd., zato bi bilo treba v bodoče take stvari javno kritizirati in doseči to, da se preneha s sedanjo prakso.

Dogaja se, da lokalnim podjetjem dajejo določena dela po dogovoru brez sodelovanja konkurenčnih podjetij. Nam vsem je jasno, da tako sprejeta dela postavljajo lokalna podjetja v boljši položaj, saj lahko v takih primerih določijo cene brez kakršnega koli konkurenčnega boja.

Ob začetku reforme smo predvidevali, tako je bilo vsaj nakazano, da bodo manjša podjetja, ki niso dovolj strokovno usposobljena in nimajo za svojo dejavnost strokovno usposobljenega kadra, propadla, oziroma da bodo iskala pot k združitvi z večjimi podjetji.

Danes lahko ugotovimo prav nasprotno. Manjša podjetja se vse bolj razvijajo ter prevzemajo dela že zunaj območja, ki so ga doslej obvladovala.

Naš delovni kolektiv se bo moral v prvi vrsti spoprijeti z omejenimi nepravilnostmi. Reforma je zaostriala pogoje gospodarjenja, tako v smeri proizvodnje, kot zunaj nje.

V tem letu se predvideva še nadaljnja zaostritev pogojev gospodarjenja, tako v smeri proizvodnje, kot zunaj nje.

Kolikor bodo samoupravni organi našega podjetja in celoten delovni kolektiv nadaljevali začrtano pot tako disciplinirano in vestno kot v pretekli mandati dobi, sem prepričan, da bomo kljub težavam, ki sem jih nakazal, uspeli ter s tem postavili čvrste temelje za nadaljnji razvoj našega podjetja ter s tem v zvezi nadaljnjo rast standarda naših delavcev.

Razumljivo je, da kljub vsemu ni bilo mogoče zadovoljiti vseh, kajti upravni odbor je moral imeti pred očmi korist podjetja in večine delovnega kolektiva, ne pa ozke koristi posameznikov.

Predem zaključim, bi se še enkrat zahvalil celotnemu delovnemu kolektivu, kakor tudi delavskemu svetu podjetja, ki nas je podprl pri naših predlogih in stališčih, ki smo jih zavzeli do posameznih vprašanj, istočasno pa bi se zahvalil samoupravni organom gradbenih vodstev in obratov, kakor tudi strokovnim službam na centrali za podporo in sodelovanje.

Gradisov vestnik

«Gradisov vestnik» izdaja delavski svet podjetja Gradis. Ureja ga uredniški odbor. Odgovorni urednik Lojze Cepuš. — Tiska tiskarna «Toneta Tomšiča» v Ljubljani. — Izhaja mesečno.

Se dober mesec in takale prha nam bo kar prav prišla...

Topelin prisrčen sprejem v Sarajevu

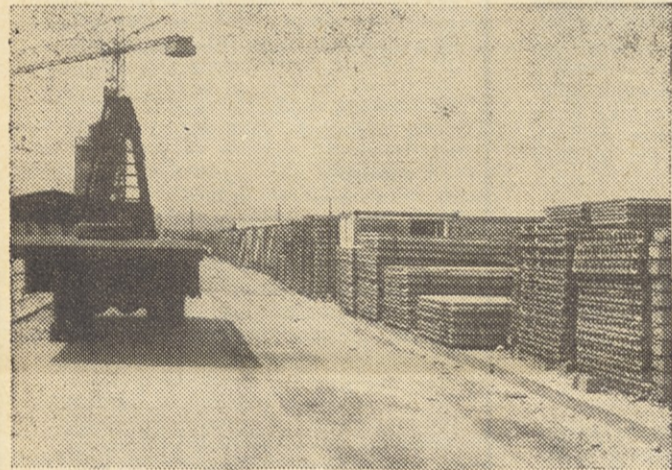
Na obisku pri največjem gradbenem podjetju v BiH — »Vranica« v Sarajevu — Križem po Bosni — 500 let zgodovine Hercegovine — Češnje v Mostarju — Nepozabni večer na Trebeviću

Obiskati Sarajevo je doživetje, še posebno, če si topla in prisrčno sprejet. Takšen sprejem smo doživeli v gradbenem podjetju »Vranica« v Sarajevu, ko smo tamkajšnjemu kolektivu nedavno tega vrnili obisk.

Ob prihodu v podjetje sta nas pozdravila predsednik sindikalnega odbora podjetja Branko Stojanović ter generalni direktor Miloš Žarković s svojimi najožjimi sodelavci. Po običajnih uvodnih formalnostih se je kmalu razvila živahna razprava o vseh mogočih problemih v gradbeništvu, o delu sindikata, predvsem pa o izmenjavi mnenj in izkušnjah in strokovnem področju.

● V LETU 1967 — 3915 STANOVANJ

Podjetje »Vranica« spada med največja gradbena podjetja v Bosni. Zaposluje poprečno 2500 delavcev. Glavna delovišča ima v Sarajevu, Mostarju, Zagrebu, Osijeku, Tuzli,

Skladišče montažnih elementov v Sarajevu

Skopju in Travniku. Poslovno in kadrovsko politiko vodijo centralno. Letni plan znaša 15 milijard starih dinarjev. Med posebno zanimivost plana za leto 1967 štejemo, da njihov plan v glavnem bazira na proizvodnji stanovanj za tržišče. Tako predvidevajo, da bodo v letu 1967 zgradili 3915 stanovanj, od tega 3623 ali 92% za tržišče. V lanskem letu so ustvarili 4.710.000.000 starih din dohodka. Od tega so določili 3.610.000.000 za osebne dohodke ter 1.100.000.000 starih dinarjev za sklade, torej 77% : 33%, kar je mnogo več kot v našem podjetju. V letu 1967 pa bodo namenili v sklade 30%. Pojavili so se tudi na zunanem tržišču, kjer so v Libiji prevzeli gradnjo islamske univerze v Beidi. V okviru (Union ingenering« pa predvidevajo prevzem večjih del v Bengaziju.

Po uvodnih razgovorih in seveda izdatni malici smo si ogledali delovišča v Sarajevu in okolici. Največje delovišče je na Čengić Vili, kjer v glavnem gradijo objekte montažne gradnje, ki so zelo podobni našemu PBM sistemu. Stolpnice gradijo na Podvožnjaku, pred kratkim pa so dokončali veliko stavbo doma kulture na Grbavici. Med drugim smo si ogledali tudi tovarno montažnih izdelkov.

Po ogledu objektov nas je v domu DIT čakalo svečano kosilo, ki se je ob kozarčku dobre žilavke zavleklo do večera.

● V DOLINI NERETVE

Na poti skozi dolino Neretve nas je spremljal generalni direktor Miloš Žarković s sodelavci. Cesta se od Konjica dalje vije ob 32 km dolgem umetnem jezeru hidrocentrale Jablanica. V akumulacijskem jezeru se nahaja 290 milijonov kubikov vode.

Ustavili smo se v prijetnem počivališču ob samem jezeru. Tu nas je že čakal naš »Mičo«, šef komunalne službe podjetja. Zajtrk je bil odličen in še danes mi je žal, da nisem pojedel še porejico čavapčičev in drugih dobrot, ki so nam jih nudili.

Pri podjetju Vranica v Sarajevu smo se počutili kot doma

● PRVE ČEŠNJE

Bližali smo se Mostarju. Vročina je bila velika, saj se je ta dan živo srebro dvignilo na 31°. Zato ni nič čudnega, če so prve češnje v Jugoslaviji zrele prav v Mostarju.

Okrog 11. ure smo prispeli na gradbišče v Mostarju. Tu nas je sprejel šef gradbišča tovarišica Dežica Krčić. Ogledali smo si bjeke, ki jih v Mostarju gradi »Vranica«. To so tri velike stolpnice. Vse stolpnice bodo kmalu gotove in vseljive.

Po ogledu nas je povabila v pisarno, kjer so nas čakale tri velike posode češenj in seveda tudi »težje« podkrepčilo.

Poleg strokovnega dela ekskurzije je bil še ogled drugih zgodovinskih značilnosti Mostarja in okolice.

Salim Rajković, profesor in konservator, nas jenekaj časa peljal skozi burno zgodovino Hercegovine. Pot nas je

Veliko naselje »Čengić Vila« v Sarajevu. Vsa stanovanja gradi gradbeno podjetje »Vranica« za tržišče

vodila v Blagaj k izviru Bune. Veličasten je pogled na strme stene nad izvirov ter na ruševine Stepangrada. V razvalinah Stepangrada so že v turških časih zgradili samostan dervišev.

V zgornjih prostorih je bil han (kavarna), v spodnjih pa prostori dervišev. Dva derviša še vedno ležita v posebni sobi starega gradu. Izročilo pravi, da vsako noč vstaneta, se umijeta in molita k tlaku. To ponavljata že dobrih 400 let. Na grobu je polno brisač, ki jih darujejo še verni muslimani, in vedno manj jih je, ki bi verovali v sedma nebesa.

Nadaljnja pot nas je vodila v Počitelj. Pravi, da je mesto ustanovil bosanski kralj Stepan Tvrtko I., toda prvi zanesljivi zgodovinski podatki o nastanku mesta so v pisnem povelju ogrsko-hrvatskega kralja Matije Korvina.

Počitelj je ena sama trdnjava, v kateri je 500 let zgodovine Hercegovine, 500 let naporov, stradanja, slave in propada generacij, ki so tu žvele in umirale. Mesto samo je bilo utrjeno leta 1465 s finančno pomočjo Dubrovčanov za obrambo proti Turkom. Mesto je branila ogrska vojska in šele leta 1471 je padlo v turške roke. V mestu je posebno zanimiva džamija, ki jo je leta 1562 dal zgraditi Sićman Ibrahim paša.

Ce vas kdaj pot zanese v dolino Neretve, ne pozabite si pogledati tega veličastnega spomenika preteklosti.

Nato smo si v Mostarju ogledali še velik spomenik NOB. Tu je pokopanih nekaj čez 300 borcev NOB. Potlej smo si ogledali še druge znamenitosti Mostarja.

Kosilo nas je čakalo v dvorani stadiona »Veže«, ki smo ga pošteno zalili z »blatino« in »žilavko«. Za zaključek nam je profesor Rajković podaril še nekaj lastnega pridelka. Tako smo se dobre volje vračali v Sarajevo. Zvečer so nam na Trebeviću priredili svečano poslovilno večerjo, ki nam bo vsem ostala v prijetnem spominu.

Lepo je bilo v Sarajevu, želimo si še več takih srečanj tako na strokovnem, družabnem in političnem življenju
Lojze Cepuš

Kratek počitek na izviru Bune

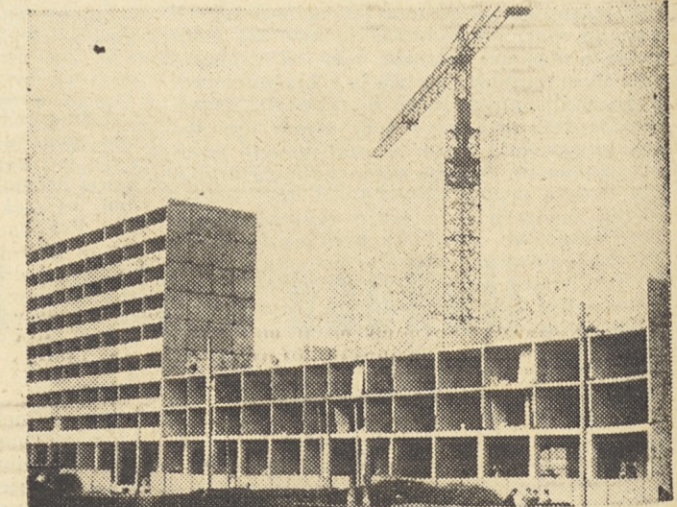
Objekt, ki ga je podjetje »Vranica« zgradilo na »Čengić Vili« v Sarajevu. V njem je 36 stanovanj, gradili pa so ga osem mesecev

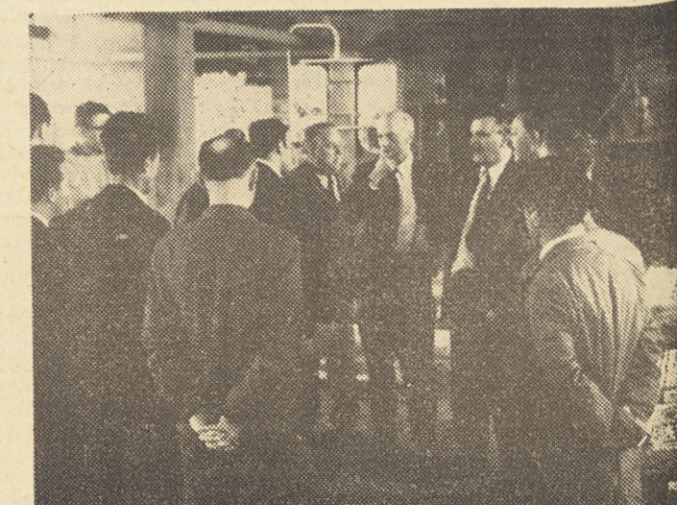
Predsednik sindikalnega odbora Vranice tov. Branko Stojanović ob jabolniškem jezeru

Posvet v Sarajevu. Izmenjali smo vrsto strokovnih, ekonomskih in družbeno-političnih izkušenj

Objekt, ki ga gradi »Vranica« na »Čengić Vili« z osnimi montažnimi etažami in 216 stanovanji

Posvet v betonarni Vranice iz Sarajeva